

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lit, za izuzemstvo 31.50 lit.

Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za inserate

Zastopstvo za oddajo iz Italije in izuzemstva ima: UPI S. A. Milano

SLOVENE

Naročila so šimpel na
»SLOVENEV KOLEDAR«
da ne boste ostali brez sledi!

DECEMBER 1943

5

NEDELJA

Die grosse Abwehrschlacht im Osten

Bolschewistische Angriffe westlich Smolensk abermals blutig abgewiesen - Heftige Kämpfe an der süditalienischen Front Terrorangriff auf Leipzig - 28 Feindbomber abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 4. XII. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Südabschnitt der Ostfront kam es nur südwestlich Kremenetschug und bei Tscherkassy zu grösseren Kampfhandlungen. Alle feindlichen Angriffe wurden bis auf geringe örtliche Einbrüche abgewiesen. An einer Stelle sind Kämpfe mit einer durchgebrochenen feindlichen Abteilung im Gange.

Zwischen Pripjet und Beresina drängen die Sowjets verschiedentlich in unterstützten feindlichen Verbänden im sofortigen Gegenangriff wieder geworfen.

Westlich Kritschew sind heftige Kämpfe mit stärkeren, von Panzern unterstützten feindlichen Verbänden im Gange.

Im Kampfraum westlich Smolensk unternahmen die Sowjets am vierten Tage der grossen Abwehrschlacht bei dichten Schneestürmen erneute heftige Angriffe, die sie trotz steigender Verluste bis zum Einbruch der Dunkelheit immer wiederholten. Alle Angriffe wurden blutig abgewiesen; eine nördlich der Rollbahn eingebrochene feindliche Abteilung vernichtet.

Westlich Nowel brachten die eigenen Angriffe örtlichen Geländegewinn. Starke feindliche Gegenangriffe schloßen. Dabei wurden 24 Sowjetpanzer vernichtet und vier weitere bewegungsunfähig geschossen.

Im westlichen Abschnitt der süditalienischen Front sind an zahlreichen Stellen heftige Kämpfe im Gange. Deutsche Eingreif-Reserven bereinigen einige Einbrüche und brachten dabei Gefangene ein. Am äussersten linken Flügel unserer Front wurden die starken Angriffe der achten englischen Armee in einem Stellungenabschnitt aufgefangen, der einige Kilometer weiter rückwärts liegt.

Britische Bomberverbände unternahmen in den frühen Morgenstunden des heutigen Tages einen Terrorangriff auf Leipzig. Im Stadtgebiet wurden Wohnviertel, öffentliche Gebäude, Kunst- und Kulturstätten schwer getroffen. Andere feindliche Flugzeuge überflogen die Reichshauptstadt, ohne Schaden anzurichten. Bisher wurde der Abschuss von 28 feindlichen Bombern festgestellt.

Fernkampfbatterien erwiderten gestern das Feuer englischer Batterien über den Kanal und beschossen mit guter Wirkung wichtige Ziele in Dover, Deal und Folkestone.

Velika obrambna bitka na vzhodu

Boljševiški napadi zahodno od Smolenska ponovno krvavo odbiti - Srditi napadi na južnoitalijanskem bojišču - Terrorističen napad na Leipzig - 28 sovr. bombnikov sestreljenih

Führerjev glavni stan, 4. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na južnem odseku vzhodnega bojišča je prišlo samo jugozahodno od Kremenčuga in pri Čerkasih do večjih nastopov. Vsi sovražnikovi napadi so bili razen malenkostnih krajev nih vdorov odbiti. Na enem kraju potekajo boji s prodrlim sovražnikovim oddelkom.

Med Pripjetom in Beresino so vdrti Sovjeti po raznih poteh v naše položaje, bili pa so s takojšnjim protinapadom vrženi nazaj.

Zapadno od Kričeva potekajo srđiti boji z močnejšimi sovražnikovimi skupinami, ki jih podpirajo oklepniki.

Na bojnem prostoru zahodno od Smolenska so podvzeli Sovjeti četrti dan velike obrambne bitke ob gostem snežnem meteu ponovne močne napade, ki so jih navzile naraščajočim izgnam vedno znova ponavljali do nastopa teme. Vsi napadi so bili krvavo zavrnjeni, nek severno od avtomobilske ceste vdrti sovražnikov oddelki uničeni.

Zahodno od Nevela so prinesli lastni napadi krajevno pridobitev ozemlja. Močni sovražni protinapadi so se

izjalovili. Pri tem je bilo uničenih 24 sovjetskih oklepnikov, štirje nadaljnji pa zadeti ter so obležali negibni.

Na zahodnem odseku južnoitalijanskega bojišča potekajo na številnih krajih srđiti boji. Nemske vskočne rezerve so očistile nekaj vdorov in privedle pri tem ujetnike. Na skrajnem levem krilu našega bojišča so bili močni napadi osne angleške armade prestreženi na nekem položajnem odseku, ki leži nekaj kilometrov dalje zadaj.

Skupine angleških bombnikov so izvedle v zgodnjih jutranjih urah današnje dne terorističen napad na Leipzig. Na mestnem ozemlju so bile stanovanske četrti, javna poslopja ter umetnostne in kulturne zgradbe težko zadete. Druga sovražna letala so preletela državno glavno mesto, ne da bi povzročila škodo. Doslej je bila ugotovljena sestrelitev 28 sovražnih bombnikov.

Daljnostrelni topovi so odgovorili včeraj na ogenj angleških topov čez Rokavski preliv ter obstreljevali z dobrim uspehom važne cilje v Doveru, Dealu in Folkestonu.

Velik napad nemških letal na Bari

Berlin, 4. dec. DNB. Skupine težkih nemških bojnih letal so izvedle, kakor poroča vojno poročilo z dne 3. dec. v noči na petek velik napad na južnoitalijansko luko Bari ter na v pristanišču zasidrane oskrbovalne ladje. To za oskrbo sovražnika važno oporišče ob jadranski obali je bilo za časa napada zelo zasedeno. Nemskim bojnim letalom se je posrečilo popolnoma presenetiti sovražnika. Močna popolna obramba jih ni mogla preprečiti. Nemška letala so predrla zoporni pas ter potopila z zadetki v polno

dve tovorni ladji srednje velikosti. Dve nadaljnji s strelivom ali petrolejem naloženi ladji sta eksplodirali z daleč vidno eksplozijo. Večje število ladij je bilo zaradi zadetkov poškodovanih. Eksplozije bomb na pomolih in pristaniških napravah so povzročile velika razdejavanja ter je nastalo več požarov. Računati je treba z uničenjem velikih množin gradiva za oskrbo in orožja. S tega zelo uspešnega poleta se samo dve nemški letali nista vrnila.

Konec konference v Iranu

Berlin, 3. dec. DNB. Zdi se prilično gotovo, da je konferenca med Stalinom, Rooseveltom in Churchillom zaključena in da se udeleženci že nahajajo na povratku. O kraju zasedanja kroži več verzij: imenuje se Teheran kot tudi Tebris. Na vsak način pa je gotovo, da so se državniiki sestali, če že ne na ruski zemlji, pa vsaj v kraju v sovjetski okupacijski coni v Iranu. Že to dejstvo samo je simbolično za politični značaj konference. Prerok Stalin tudi sedaj ni prišel h goru in tako je morala gora Roosevelt-Churchill nastopiti dolgo potovanje k preroku. Bolj značilno se odvisnost obel anglosaskih sil do njihovega boljševiškega zaveznika ne bi mogla pokazati. Gotovo je tudi, da se konference s Stalinom maršal Čangkajsk ni udeležil. Po nekem Reuterjevem poročilu se je ta podal iz Kaira naravnost v Čungking. Torej ni bila to konferenca štirih, kakor se je prvotno javilo, ampak sta bili samo dve konferenci treh. Pri prvi je manjkal Stalin, pri drugi pa Čangkajsk. To dejstvo razodeva pomembno slabost v zavezništvu in strategiji tako zvanih zavezničev. Zaradi stališča Sovjetske Zveze ni ta vojna zanj, kakor tudi za osne sile, nedeljiva celota. Deli se v evropsko vojno in v vzhodnoazijsko

vojno. Takozvani zavezniški ne korakajo ločeno, da bi udarjali združeno, marveč oni korakajo ločeno in morajo ločeno udarjati.

Uradnega o sestanku v severozahodni Perziji ali v južni Rusiji do te ure še ni. Informacijska ministra Zdrženih držav in Velike Britanije, Elmer Davis in Brandon Bracken se med seboj prepirata, kako to, da je sestanek njihovih vladnih šefov s Stalinom in Čangkajskom sploh bil objavljen. Drug drugemu očita, da je bil indiskreten.

Pohlep je gnal USA v vojno

Tokio, 4. dec. Vzhodnoazijska služba DNB-ja. Prejšnji japonski posebni poslanik v Zdrženih državah, veleposlanik Saburo Kuru su je izkoristil priliko druge obletnice začetka vojne v Veliki Vzhodni Aziji, da ožigosa zavijanja, izgovore in potvorbe, ki jih vsebujejo zadnje objave ameriškega državnega urada o vzrokih sedanje vojne.

Kuru su se je dotaknil podrobnosti glede zadnjih ameriško-japonskih pogajanj, katerih posamezne faze se z ameriške strani predstavljajo popolnoma zavit. Zdostuje, je dejal Kuru su, če povemo, da je sovražnik prisiljen zateči se k takemu zavajanju celo v uradnih dokumentih, da tako še naprej slepi svoj narod in vpliva na slabo informirane nevtarce, samo zato, kar nima jasnih vojnih ciljev, ki bi jih lahko javno priznal. Zdržene države in Anglija živita danes v strahu, da postane japonska mornarica z izkoriščanjem vseh pomožnih virov širokih pokrajin Velike Vzhodne Azije nepremagljiva ter sta zato začele obupno protiofenzivo na Tihem morju z vodilnim geslom: »Ne dajte Japonski časa«.

Washingtonska vlada vodi Ameriko, je naglasil Kuru su, v vojno, ki se ne ozira na željo Indije po svobodi. Na ta način se odpoveduje Amerika svoji nacionalni zgodovini, kajti nekoč se je vendar sama borila za svojo neodvisnost proti angleškim zatiralcem. Ta do neba vpijajoča nedoslednost odkriva bolj jasno kot vse druge prave vojne cilje Zdrženih držav. Ne pravičnost, ne človeška čustva in ne ljubezen do svobode, temveč goli pohlep po oblasti ženejo Zdržene države na pot zavajevanja.

Kuru su je naglasil na koncu: Dobro

izdelana strategija in junaški vojaški uspehi hrabrih cesarskih vojnih sil so rodili od začetka vojne mnoge velike zmage. Te nam dajejo novo neomajno hrabrost. Mi v domovini moramo nastop naših vojakov podpreti na ta način, da pokažemo nezrušljiv vojni duh in uporabimo vse energije zato, da zvišamo izdelavo letal in ostalega za vojno važnega gradiva, dokler ne bo končna zmaga v naših rokah.

16 sovražnih letal sestreljenih nad južno Italijo

Berlin, 4. dec. DNB. Z južnoitalijanskega bojišča poročajo nemške sile za zračno obrambo o sestrelitvi najmanj 16 angleškoameriških letal v toku 2. decembra. Med uničenimi letali se nahajajo več dvo- in štirimotornih bombnikov. Te sestrelitve so bile dosežene pri obrambi proti sovražnim letalskim napadom v bližini bojišča kakor tudi v ozadiju z napadi nemških lovskih letal ter topništva.

Moskva prehitro objavila sestanek v Perziji

Amsterdam, 4. dec. DNB. Zgodnja rajširitev vesti moskovskega radija o sestanku med Rooseveltom, Churchillom in Stalinom je učinkovala za ameriške informacijske urade kot strela z jasne neba, poroča angleška obveščevalna služba. V teh krogih je povzročilo največje začudenje, da poročilo o sestanku ni bilo istočasno na razpolago tudi v ostalih glavnih mestih.

Odlikovanja s hrastovim listom

Führerjev glavni stan, 4. dec. DNB. Führer je podelil dne 30. novembra 1943 hrastov list k viteškemu križu Železnega križa generalnemu poročniku Walterju Hartmannu, poveljniku neke pehotne divizije, kot 340. vojaku, majorju Ernstu Augustu Frickeju, bataljonskemu poveljniku v nekem oklepem grenadirskem polku, kot 341. vojaku, podpolkovniku Ernstu Wellmannu, poveljniku nekega oklepnega grenadirskega polka kot 342. vojaku in polkovniku Alferdu Druffnerju, poveljniku nekega grenadirskega polka, kot 343. vojaku nemške vojske.

Führer čestital Francu

Führerjev glavni stan, 4. dec. DNB. Führer je poslal španskemu državnemu vodji generalisimu Francu k njegovemu rojstnemu dnevu 4. decembra brzojavko z v prisrčnih besedah izraženimi čestitkami.

Drugo zasedanje vodij propagande za Nemce v inozemstvu

Berlin, 3. dec. DNB. Te dni je bilo v glavnem mestu Reicha in v Münchnu drugo vojno zasedanje vodij propagande inozemskih organizacij NSDAP. Na njem so bile zastopane vse skupine inozemske organizacije NSDAP v evropskih deželah in okrožna vodstva rečne plovbe Laba in Weser-Ems. O nalogah inozemske propagande so govorili poleg okrožnega vodje Bohleja med drugimi tudi državni tajnik Gutterer, ministrski ravnatelj Hans Fritzsche, vodja glavnega kulturnega urada, brigadni vodja Cerfil, kakor tudi okrožni propagandni vodja inozemske organizacije Schmidt Decker. Državni minister Göbbels je sprejel udeležence zasedanja. Ti so tudi imeli priliko občudovati vzorno zadržanje berlinskega prebivalstva napram britanskim zračnim gangsterjem.

Castellosso bombardiran

Berlin, 4. dec. DNB. V včerajšnjih poznih večernih urah so težka nemška bojna letala naperila svoje napade proti vojnim napravam mesta in luke Castellrosso, najvzhodnejšega dodekaneskega otoka tik ob turški meji. Ker so med vsem napadom letala metala svetilne bombe, so bile vidne razmere dobre ter so nemški letalci lahko točno ugotovili cilje. Zadetki v polno so povzročili v mestu in v luki več požarov. Nadaljnja razdejavanja na tem od nemške letalske sile napadenega oporišča so bila posledica tega težkega napada. Vsa nemška letala so se vrnila.

London moral priznati bombardiranje Lunda

Stockholm, 4. dec. DNB. Angleška vlada je odgovorila na švedski protest ob priliki bombardiranja švedskega vseučiliškega mesta Lund zvečer 18. novembra pod vtisom jasnega dokaznega materiala, ki dokazuje krivdo angleških zračnih gangsterjev, z izredno zavito izjavo.

V odgovoru, ki je bil izročen švedskemu poslanstvu v Londonu, angleška vlada med drugim pravi, da je izvedena preiskava dognala, da ni nobeno angleških letal, ki so se omenjene noči vrnila z napada na Nemčijo, krivo zaradi metanja bomb. Ni pa izključena možnost, da je kakor letalo, ki se ni vrnilo s poleta, odgovorno za dogodek. Ker so bombe po švedskih podatkih bile angleškega izvora, je angleška vlada pripravljena poravnati nastalo škodo, »ki jo globoko obžaluje«.

Obžalovanje v Londonu se verjetno nanaša samo na dejstvo, da angleški letalski gangsterji v tem primeru niso bili v stanju s pobožnim zavijanjem oči in predzrnim čelom enostavno utajiti svojega sramotnega dejanja.

Izguba angleškega rušilca

Stockholm, 4. dec. DNB. Angleška admiralieta se je čutila zopet enkrat prisiljena k delnemu priznanju s tem, da je objavila sedaj izgubo rušilca »Hawwood«, ki je spadal k razredu »Hunters«.

Kratka poročila

Zagreb, 4. dec. DNB. V četrtek se je vršila v Zagrebu seja vlade. Na seji, ki je trajala štiri in pol ure, so razpravljali v prvi vrsti o preskrbi.

Bukarešta, 4. dec. DNB. Rumunska vlada je dala za Berlinčane, ki so pretrpeli škodo zaradi bombardiranja, na razpolago en vagon cigare.

Sofija, 4. dec. DNB. Trgovinski minister Vazov je kaznoval 41 bolgarskih trdk s kaznimi od 20.000 do 300.000 levov, ker so kupovale grozdje po pretirani cenah ter so delale navzile prepovedi iz tega grozdja vino.

Nanking, 4. dec. DNB. Dvodnevna konferenca vseh višjih japonskih diplomatskih uradnikov na Kitajskem se je vršila na sedežu japonskega veleposlanstva v Nankingu pod predsedništvom veleposlanika Tanija. Konferenca se je včeraj končala.

Sofija, 4. dec. DNB. Poglavljen je odlikoval skupino bolgarskih častnikov. Odlikovanje sta jim izročila na hrvaškem poslanstvu v Sofiji odpravnik poslov in vojaški odposlanec NDH.

Vsaj 53 bombnikov s 350 možmi sestreljenih

Berlin, 4. dec. DNB. Nov teroristični napad, ki so ga izvršili v noči na 3. december na nemško prestolnico, je sprožil, kakor je vojno poročilo z dne 3. dec. že objavilo, bliskovito obrambo nemških sil za protiletalsko obrambo. Ko so sovražna letala priletela pred 20. uro nad mesto, so jih sprejeli v svoj ogenj topovi protiletalske obrambe vseh velikosti ter so jih napadle sile nočnih lovcev z največjo srđitostjo.

Posebno nad nemškimi glavnimi mestom je sprejela angleške bombnike, ki so jih že pri doletu stalno napadali, izredno silovita obramba. Neprestano so streljali protiletalski topovi, jete nočnih lovcev pa so jih napadle z brezobzirnim nastopom. Skoraj v vsaki minuti je bilo moč goče opaziti sestrelitev kakšnega bombnika. Bližnja in daljnja okolica Berlina sta posejani z razbitimi in »žganimi ostanki

sestreljenih sovražnih letal. Pri povratku so pretrpele skupine bombnikov zaradi stalnih napadov naših obrambnih sil ponovne izgube.

Po do sedaj prispelih poročilih znaša izguba izgube v tej noči najmanj 53 večinsko štirimotornih bombnikov z okoli 350 mož posadke. Z veliko verjetnostjo pa je treba smatrati za izgubljeno še nadaljnje število angleških letal, kajti številni bombniki so bili težko poškodovani ter so morali poskušati prisilno pristati na Severnem morju ali pa so se zdrobili ob pristanku v Angliji. Državna prestolnica je morala v tej noči pretrpeti novo škodo in sprejeti nove osebne žrtve zaradi angleških terorističnih bombnikov, toda sile nemške protiletalske obrambe so s svojim odločnim nastopom pripomogle, da je bila postavljena meja divjanju sovražnih zračnih piratov.

Voda v vinu navdušenja po Kairu

Stockholm, 4. dec. DNB. Zastopnik ameriške radijske družbe National Broadcasting Corporation v Kairu že naliva vodo v vino navdušenja o načrtih, izdelanih v Kairu. Tako pravi v svojem poročilu iz Kaira, da navzile važnosti izdelave daljnosežnih vojnih ciljev za Tihomorje in »osvoboditve« Vzhodne Azije izpod jarma Japonske, vendar ni moč goče prezreti na drugi strani velikih vojaških ovir, ki stoji zavezničkom na njihovi junaški poti, ki so ga določili Čangkajsk, Roosevelt in Churchill. Dopisnik pravi nekam ironično: »Preden sploh lahko začnemo veliko ofenzivo proti Japoniki, stojimo še pred malo toda zelo drago vojno v džungli, da tako osvobodimo vsaj burmansko cesto«. Končno da zastopnik omenjene radijske družbe ve, da ni bil dosežen v Kairu med Anglijo, Ameriko in Čangkajskom v vseh točkah zadovoljiv sporazum. Iz več znakov se da sklepati, da predvsem Čungking ni zadovoljen.

Čim več časa bo poteklo po konferencah v Kairu in Teheranu, tem bolj bo jasno, da je šlo v glavnem za živčno ofenzivo proti Nemčiji in Japoniki ter

njunim zavezničkom. Sovražnik namreč sam prav sedaj, ko je živčna ofenziva na višku, mora priznati, da je njegov položaj vse drugo kot razveseljiv. Pa tudi tokrat ne bodo odločale besede, marveč samo dejanja. Kako naj bi namreč zgolj besede in grožnje prisilile Nemčijo, Japonsko ter njune zavezničke, naj položijo orožje, ko pa tega ni mogel doseči dveipolletni naval vzhodnih hord, na tisoče judovskih terorističnih bombnikov v Evropi ter množica vojnih ladij na Tihem morju? Sicer pa, če so se že zunanji ministri v Moskvi dogovorili za »zgradnjo novega sveta«, čemu vedno nove konference kar na tekočem traku? Konference so vendar potrebne samo takrat, kadar je treba odpravljati nesoglasja in nasprotstva. Sedanja časa, ko je Japonska na višku moči, je zelo neprimeren za objavo sklepa o zahtevi popolne japonske kapitulacije, neprimeren pa tudi za grožnje Nemčiji, ki je dosegla pomembne uspehe v Egejskem morju in je s protiofenzivami ustavila sovjetski naval na vzhodu. Zato pa Nemčija mirno gleda v bodočnost in se ravna le po Führerjevih besedah, da bo z jeklenimi srci in vedrimi očmi nadaljevala vojno, v kateri bo ona zadnja, ki bo odločila orožje!

Beneševa naloga

Zeneva, 4. dec. DNB. Od Beneše večkrat izrečena namera, da v primeru predpostavljene zavezniške zmage ustvari iz obnovljene Českoslovaške most za Sovjetsko zvezo v Evropo, se izražajo v njegovi pripravljenosti, da nastopi kot posredovalec med Sovjeti in evropskimi obrobniimi državami v smislu pridobitve teh za Moskvo. Na osnovi nekega washingtonskega poročila »Associated Pressa« naj bi Beneš bil že začel izvrševati to svojo vlogo namram poljskim emigrantom. Medtem ko se poljska emigrantska vlada navzile vsemu pritisku še vedno brani proti politični koncepciji odstopa poljskega ozemlja Sovjetom, naj bi Beneš sedaj poskusil nagovoriti poljske emigrante, da sklenejo pakt z Moskvo, kar bi pomenilo vključitev domnevne povelje Poljske v sovjetski sistem. Poljska naj se po Beneševi zamisli razvije skupno s Českoslovaško kot stebel moskovskega obrambnega sistema.

Vloga Judov na Estonskem

Reval, 3. decembra. DNB. Časopis »Esti Soenae« prikazuje v uvodnem članku izdajalsko vlogo, ki so jo igrali Judje že za časa, ko je bila Estonska še svobodna država. Judje si niso samo prisvojili vseh najdonosnejših gospodarskih in trgovskih podjetij v Eston-

ski, marveč so nastopili že za časa prvega napada boljševizma na Estonsko kot izdajalci in boljševiški plačanci. Judje so bili vodilne osebe pri vseh komunističnih volunskih organizacijah, ki so bile odkrite za časa estonske neodvisnosti. Ko je napočila boljševiška oblast na Estonskem, so Judje postali takoj največji mogotci. »Mi vemo«, tako piše list na koncu, »da stoji za hrbtom Stalina, ki napada evropsko enotnost, njegov svak Lazar Kaganovič, eden izmed najvplivnejših Judov na svetu. Za hrbtom rdeče armade pa čakajo iz Estonske pobegli Judje, da se vrnejo nazaj, da bi nadaljevali skupno z boljševizmom svoje umore nad estonskim narodom. Tem je nemška vojska zaprla zapah. Mi poznamo sovraštvo Judov in vemo, da je sedanja vojna proti boljševizmu tudi za estonski narod vojna za življenje in smrt.«

Čangten zaseden

Tokio, 4. dec. Vzhodnoazijska služba DNB: Cesarji glavni stan sporoča, da so enote japonske armade, ki izvajajo od 2. novembra ofenzivo proti Čungkingu, armadi v šesti vojni coni, zadale sovražnik uničujoč udarec ter 3. decembra popolnoma zasedle utrjeno mesto Čangten. Sovražnikove izgube znašajo do 1. decembra 18.497 mrtvih in 3361 ujetih. Japonske izgube znašajo 556 mrtvih.

Strašni zločini na gorjanskem pokopališču

Ljubljana, 4. decembra.

Komunisti so v svojem sadizmu in sovražstvu prave zveri. Tisoči zločinov, ki so jih izvršili slovenski, v tujini šolaní komunisti zadnje dve leti, zlasti pa po 8. septembru, to dovolj jasno potrjujejo. Kdor sledi poročilom o njihovih zločinih v zadnjih mesecih, ga je groza, tako žalostno je vse to.

Najbolj žalostno pa je, da je danes mnogo, mnogo žrtev komunističnih zločinov še neznanih, ker jih skrivajo temni gozdovi in neznani kraji, kjer čaka vstajenja še toliko pogrešanih poštenih Slovencev, o katerih vemo danes le, da so izginili.

Pred nas stopa danes prisilni mobiliziranec železnice, ki je na svojem tavanju s komunističnimi tolpami doživel in preživel toliko komunističnih grozot. Takole pripoveduje:

»V noči dne 22. in 23. oktobra je pripela naša skupina k cerkvi sv. Jere na Gorjancih. Še danes me je groza pretresljivih prizorov blizu pokopališča, kjer sem doživel zame v življenju najgroznejšo noč.

Sedeli smo ob ocnju blizu pokopališča. Že prej sem slišal neko tarmanje, toda bil sem tako utrujen, da nisem takoj opazil na to pozornosti. Šele ko sem slišal vzdihovanje in videl v svitu luči na desni strani pokopališča neko

človeško postavo, prekrilo z ogrinjalom, ki je segalo žrtvi do tal, sem postal pozoren. Takoj sem domneval, da mora biti tam kaka komunistična žrtev. Izpod ogrinjala sem zaslišal glasneje vzdihovanje. Medtem sem opazil tri metre od te postave na desni strani pokopališča še drugo postavo. Na nizkem kamenitem podstavku je sedela gola ženska. Nudil se mi je grozen prizor.

Obraz žrtve je bil popolnoma podplut od udarcev, prsa so bila razcefrana, prav tako tudi trebuh. Ženska je grozno vzdihovala.

Kar zabeležo pa me je, ko sem ne daleč od te žrtve zagledal tretji, še hujši prizor. Na tleh je ležala ženska z razparanim trebuhom, iz katerega je sililo črevesje. Nasproti vseh treh je stal komunist-krvnik, star okoli 18 let. V rokah je držal bodalo in se z njim pogiral. Na obeh straneh žrtve so bile komunistične straže in moral sem biti zelo previden, da niso opazili, kaj je bilo v teh. V življenju najgroznejših trenutkih v moji duši.

Tako me je bilo groza, da se v začetku nisem niti zavedel, kaj se godi pred nami. Oziroma sem se na svoje tovariše, videl na njihovih licih strah, nihče izmed nas pa se ni upal vprašati, kdo so žrtve, ki jih je zadelo vse to.

To se je zgodilo med 22. in 23. oktobrom ob eni ponoči.

Kdo so morilec profesorja Franca Keka?

Novo mesto, 2. decembra.

Vest o umoru priljubljenega profesorja Keka Franca je naše mesto, ki je pokojnega gospoda tako visoko spoštovalo, silno prizadela. Mnogi še dolgo časa niso mogli verjeti, da so komunisti mogli ubiti tako dobrega človeka. Šele ko je prišel očevidec, priča njegove usmrtitve, so Novomeščani verjeli.

Domobranci so pred nedavnim ujeli 28 letnega krojaškega pomočnika Finka Ivana iz Irče vasi št. 14. Že prej so bili obveščeni, da je fant bil med prvimi, ki so sodelovali pri umorih v novomeški okolici meseca oktobra.

Fink je pri zaslišanju, ki ga spodaj objavljamo, dovolj jasno pokazal na morilce pokojnega profesorja Keka.

Tako je somorilec pokazal morilce in s svojim podpisom dokazal, da so Kekove smrti krivi prav novomeški domačini, katerim je bil pokojni profesor v vsem svojem življenju le dober tovarš in prijatelj.

Zapisnik,

sestavljen v pisarni domobrancev 5. čete 3. Domobr. bataljona s Finkom Ivanom rojenim 23. V. 1915 v Gotni vasi, krojaškim pomočnikom, stanujočim v Irči vasi št. 14, ki izpove glede ugrabljenja in smrti profesorja Keka Franca sledeče:

Konfiniran sem bil od 8. IV. 1942 do 10. IX. 1943 v Placenz (Prov.) v mestu Ferrieri. Po razpadu Italije sem se vrnil v Irčo vas okrog 14. IX. 1943. Doma sem prejel takoj orožje in bil pridružen hišni zaščiti v Novem mestu. Stražarsko službo sem vršil na Seidlovi žagi in pred glavarstvom. Dne 7. X. 1943 nam je dal komandir Kastelic Slavko, doma iz Muhaberja, nalog, da gremo v Mirno peč in privedemo profesorja Keka v Novo mesto. Najprej smo šli v Mirno peč, kjer smo se javili na komandi, od tam smo pa odšli brez Hrastrje na hrib Hmelčec, kjer je bival profesor Kek v goricah svojega brata ali sestre v zidnici. Patrolo je vodil neki Ažman baje iz Novega mesta, stražarji smo bili: jaz in še štirje drugi, katerim ne vem imena. Pozna pa jih dobro Tinta Oskar iz Novega mesta, ki je bil intendant na Seidlovi žagi za naš vod. Profesorja Keka smo našli v zidnici, ko je ravno prekal grozdje. Ko smo ga aretirali, nas je prosil, če sme še domov k sestri na Mali vrh, da izroči ključ od zidnice in da se preobleče. Stražarji so ga spremili na dom njegove sestre, jaz pa sem ostal na Hmelčcu na kosilu pri patru Benediku, cistercianu iz Stične. Popoldne smo odpravili profesorja Keka s avtomobilom nekega Bulca iz Mirne v Novo mesto do Poljanarja, odkoder smo odšli peš na Seidlovo žago, kjer smo ga izročili komandirju Kastelicu. O nadaljnjih usodi profesorja Keka mi ni znano. Kot sem kasneje zvedel, je bil ustreljen v Birčni vasi dan pred prihodom Nemcev.

Fink Ivan.

V Novem mestu, 15. XI. 1943.

»Koliko kdo more dati, ne koliko kdo da!«

Zivimo v izrednih razmerah in časih. Pečat teh časov nosijo razmere v našem gospodarskem in socialnem življenju bolj kot marsikje drugod, če izvajamo seveda kraje, čez katere je šla neposredno vojna vihra. Posebno je prizadeto naše podeželje, katerega domovi so izropani in požgani. Tudi Ljubljani ni bilo prizanešeno. Čutila je posledice nesreče našega podeželja en samo posredno, čuti jih tudi naravnost, ko se v njeno varno zavetje, stekajo begunci z borinimi preostanki svoje imovine. Že prej so vojne razmere povzročile, da je bila potrebna velika pomožna akcija, še bolj pa to občitamo sedaj.

Vseposredno vidimo bedo, ki nas obdaja, trka na naša vrata, vidimo pomankanje vidimo trpljenje, za katerega moramo reči da ga trpeči sami niso povzročili in tudi ne zaslužili. Res je velika stiska današnjega časa in ne smemo si zapirati oči pred dejstvi, ki jih lahko vidimo, ne smemo si zapirati oči pred dejstvom, da je treba na vseh koncih in krajih pomagati, pa ne samo z dobro besedo, temveč z delom in žrtvovanjem.

Ni mi treba slikati razmer in potreb naših ljudi in naših družin, vsi to dobro poznamo. Zato pozivov ni treba podkrepljati z besedami.

Ko se začenja velikopotezna akcija za zimsko pomoč v Ljubljani, je naša narodna dolžnost z vsemi močmi pomagati pri tej akciji. Je pa to tudi naša socialna dolžnost, kateri se ne sme nihče izogniti. Nikdo, pa naj bo to srednji človek ali bogatejši — ni smo namreč narod milijonarjev in narod z velikim bogastvom, ki bi lahko dalo veliko več, kot moremo nabrati v naših že prej skromnih razmerah, ki doslej tudi niso bile izboljšane, kar je popolnoma naravno.

Ce je bilo nekdanj v Ljubljani in pokrajini potrebnih na tisoče, gre sedaj njih število v desetisoče. Če je bilo n. pr. lani potrebnih nekaj stotisočakov, je danes treba mnogo milijonov. Zato je treba zbrati tudi veliko večja sredstva, kot smo jih zbirali še lani ali prejšnja leta.

Naši trgovci, industriji in obrtniki, posestniki, denarni in zavarovalni zavodi in tudi bogatejši zasebniki so že do sedaj v izdatni meri podpirali slične akcije. Saj so bili vedno med prvimi, na katere so se obračale najrazličnejše podpirne akcije in še številnejši posamezniki. Nabiraleci ali prosilci nikdar niso šli praznih rok iz pisarn, trgovin in delavnic, vedno so gospodarski ljudje prispevali velike vsote v denarju in blagu za najrazličnejše socialne svrhe. Če bi napravili pregledno statistiko o žrtvah in prispevkih našega gospodarstva za vse akcije socialnega značaja in za podpiranje posameznikov, bi vedeli, da so ravno naši gospodarski ljudje največ prispevali za vse to. V tisoče, desetisoče in milijone bi prišle te številke.

Tudi danes, ko se naše gospodarstvo bori z najrazličnejšimi težavami, ko naši gospodarji mislijo na svoja podjetja in svoje službenice v bližnji in daljnji bodočnosti, se naši gospodarski ljudje nečisto odtegnili svojim dolžnostim, zavedajoč se svojih nalog, ki jih imajo v našem narodnem gospodarstvu.

Vemo, da bodo ostali zvesti svoji človekoljubni tradiciji, vemo, da bodo imeli odprte roke in odprto srce še naprej. Do skrajnih mej svojih dolžnosti. Kajti že sami se zavedajo, da so potrebne sedaj veliko večje žrtve, kot so bile potrebne nekdanj. V tako usodnih zgodovinskih časih, ko gre našemu narodu za biti ali ne biti, se tudi oni zavedajo, da so del narodne skupnosti, kateremu delu je sicer bilo dano več kot mnogim drugim toda vedo tudi, da je njihova dolžnost dajati zopet nazaj narodu, da bo lahko premostil čase svoje največje stiske.

Ne trdimo, da med našimi gospodarskimi ljudmi ni bilo do sedaj glede tega izjem: so ljudje, ki so mislili predvsem nase. Tem naj velja naš poziv, kajti naj ne mislijo, da bi jih rešila njih sebičnost in nakupičevanje.

Kaznovani prodajalci in kupci

Zaradi draginskih prekrškov so bili kaznovani:

Prodaja živil in drugega blaga po pretirani ceni:

Rebrnik Terezija, branjevka, Povšetova ul. 31, 500 lir; Rajner Jozefa, lastnica mlekarne, Borštnikov trg 1, 200 lir; Brezar Boža, prodajalka, Cesta Arlele Rea 7, 300 lir; Podboršek Helena, branjevka, Sv. Petra cesta 32, 200 lir; Bašar Ana, krošnjarka, Sodarska ulica 2, (posvarjena); Bernik Valentin, trgovec, Florjanska ul. 1, 200 lir; Silmene Stanko, vrtnar, Tomačevska 3, 200 lir; Kunovar Valentin, lastnik cvetličarne, Sv. Kriška ulica 3, 200 lir; Arko Ivan, trgovec, Jernejeva 11, 500 lir; Trotovec Ana, lastnica vinotoča, Bohoričeva 14, 300 lir; Blažič Marica, gostilničarka, Kolodvorska 6, 200 lir; Mekine Angela, trgovka, Pred Škofijo 16, 200 lir; Kvas Tomaž, trgovec, Havalnikarjeva 5, 300 lir; Brezovec Neža, trgovka, Stari trg 19, 300 lir; Derfel Marja, bivša trgovka, Škrabčeva 35, 300 lir; Fabjan Alojzij, gostilničar, Tavčarjeva 4, 400 lir; Vestič Marjan, gostilničar, Miklošičeva 4, 300 lir; Rohman Milena, poslovojdinja, Sv. Petra 28, 500 lir; Dimnik Janez, gostilničar, Studence št. 5, (spis odstopljen okraj glavarstva LJ); Skrbec Silvester, brivski pom., Jarka 30, 200 lir; Rožek Stefan, mesar, mojster, Tržaška 88, 4000 lir; Kuhar Avgust, gostilničar, Večje št. 49, (spis odstopljen okraj glavarstva LJ); Pečak Norbert, poslov., Mestni trg 2, 200 lir; Ložič Miljenko, gostilničar, Gledalška 2, 1000 lir; Soukal Jeronim, sin trafikantinja, Pred Škofijo 12, 200 lir; Braz Voljo, trgovec, Paharjeva ul. 3, 2000 lir; Šuštar Franc, trgovec, Gosposvetska c. 84, 500 lir; Glavnik Marjan, trgovec, Gosposvetska cesta, 500 lir; Mavrič Zorka, uradnica, Kapetlička 14, 500 lir; Erzlin Metka, trgovka, Karlovska 14, 500 lir; Accetlo Jozica, služkinja, Lampretova 8, 1000 lir; Grabovec Doroteja, branjevka, Kladezna 11, 1000 lir; Klopčič Antonija, branjevka, Kolonjska 28, 1000 lir; Pavlin Marija, branjevka, Jeranova 4, 1000 lir; Mohar Marija, služkinja, Krakovska 27, 1000 lir; Jurečič Amalija, starinarica, Galusovo nabr., 300 lir; Le-mek Viktorija, starinarica, Galusovo nabr. 7, 300 lir; Jamnik Uršula, starinarica, Stari trg 30, 300 lir; Drame Alojzija, starinarica, Galusovo nabr. 29, 300 lir; Kolar Pavla, trgovka, Stari trg 16, 300 lir; Miller Ivanka, zasednica, Breg št. 2, 1000 lir; Hočvar Alojz, trgovec, Ulica 3. maja, 3000 lir; Breskvar

Vsa njihova sredstva bi jim ne pomagala, ker bi jih beda vsega naroda potegnila s seboj in tudi njih prizadevanje bi bilo brez haska. Dejstvo je, da bo mogoče posameznikom živeti človeka dostojno življenje le tedaj, če bo tega deležna vsa narodna skupnost. Če bo naša narodna skupnost shirala, potem tudi posameznikom ne bo mogoče več udeleževati se njenega življenja in brez opore svojega naroda, bodo obsojeni na smrt izkoreninjenja. Zato naj ne bo danes nikogar, ki se ne bi zavedal resnosti in zahtev časa, kajti le tako mu bo mogoče obenem s svojim narodom ohraniti se in pričakati boljše čase.

Trdno smo prepričani, da se bodo naši gospodarski ljudje odzvali klicu, naj prispevajo za zimsko pomoč. Polagamo pa jim na srce samo eno: ne gre samo za to, koliko kdo da, temveč koliko bi mogel dati. Naj se zavedajo, da je njim lažje dati nekaj od onega, kar imajo, kakor onih, ki imajo manj ali malo ali pa celo nič.

Iz Srbije

Srbija v boju proti komunizmu. Pod tem naslovom objavlja »Völkischer Beobachter« sestavek, v katerem pravi: Srbski prostovoljci so že dosedaj v boju proti komunizmu igrali važno vlogo. Danes pa, ko je ministrski predsednik, armadni general Nedić napovedal komunizmu v Srbiji borbo do njegovega končnega uničenja, stopa naloga in udejstvovanje srbskega prostovoljskega zbora v okviru konsolidacije razmer v srbskem prostoru v novo razdobje. Da bi se vsak poskus ustvarjenja nemirov in zmed že v kalu zatrl, je bilo po predhodno dogovorjenem pristanku sklenjeno, da se srbski prostovoljski zbor v potrebnem obsegu poveča. Tako bodo sedaj že preizkušeni prostovoljci sprejeli v svoje vrste nove tovariše iz s svojimi obračunali s tolovajstvom in komunizmom v lastni deželi. Pod neposrednim poveljstvom generala Nedića bo pomnoženi prostovoljski zbor izpolnil svojo narodno nalogo ter v Srbiji zavaroval red in mir.

Starši! Krstni botri in botrice!

Ne premisljujte, kaj bi dali za darilo otroku. Dajte mu krasno spominsko knjigo

»MOJA MLADA LETA«

Uredila Krista Hafner. Opremil arh. V. Gajšek.

Cena kart. L 53.—, v polplatno L 60.—.

Vezave v celo platno po izbiri.

Knjiga mu bo nežen spomin na vas in na leta blaženega otroštva.

»LUDSKA KNJIGARNA V LJUBJANI«

Pred škofojlo 5 * Miklošičeva cesta 5

Formiranje srbskih oboroženih enic sega nazaj v jesen leta 1941, ko so eksponenti Moskve poskušali povzročiti v Srbiji nemire, General Nedić, ki je tedaj prevzel vodstvo dežele v svoje roke, se je tiste dni obrnil na nacionalno zavezno mladino ter je dosegel, da se mu je ista pridružila, kakor tudi kmetski stan ter družinski in podčastniki ter so proti komunističnim tolpam nastopili z orožjem v roki. Tako je bila ustanovljena prva srbska prostovoljska jedinica, ki je ostala odločilna moralna opora za razvoj nadaljnjega razmer v Srbiji. Prvi edinci so sledile nove ter so se na ta način zbirale moči za borbo proti slehernemu poskusu komunistov, da bi državo spravili v kaos.

Čački Srbi in komunisti. Delegacija bačkih Srbov je obiskala velikega župana v Novem Sadu ter mu je sporočila sklepe, sprejete na nedavnem zborovanju bačkih Srbov. Tega sestanka sta se udeležila tudi narodna poslanca v budimpeštanski poslanski zbornici Milan Popović in Bogdan Dundjerski. Resolucija, ki je bila sprejeta na zborovanju bačkih Srbov, se pa glasi: »Bačko srbstvo se zaveda, da dela tudi v svojo korist, ko si s svoje strani s pomočjo oblasti želi zavarovati vzdrževanje miru in pravnega reda z zagotovitvijo premoženja, reda in javne varnosti na vseh črtah in pod vsemi okolišninami. Ravno zato se pa tudi bačko srbstvo ne identifikira z dejanj, ki so se v zadnjem času izvršila proti javnemu in privatnemu premoženju ter imetju in proti življenju organov javne varnosti. Čački Srbi bodo z vsemi silami delali na to, da bodo načela srbskega jedelnega mnenja vplivala v tem pravcu, da krivce, komunistov, nihče ne bo prikrival, temveč jih mora vsakdo izročiti oblastem. Bačko srbstvo pa pri tej priliki naproša vlado, da še nadalje zavaruje Srbom polno državno ravnopravnost, da bi prednje stališče bačkih Srbov bilo tudi na ta način opravičeno.«

Savojske spletke na Balkanu

Takih primerov navaja dr. Vrančič vse polno. Vsi dokazujejo, da so komunisti uživali vsestransko zaščito savojске vojske. Posebno značilen je primer s Supetra na Braču. Pri povratku nekaterih hrvaških državnih organov iz Supetra v Omiš so komunisti v Postirah iste izkrcali z ladje, jih nato mučili in končno ubili. Na ladji so bili istočasno tudi neki hrvaški vojak in orožniški častnik ter dva savojška vojaka. Hrvatskega vojaka in orožniškega častnika so komunisti na ladji prav tako razorožili, pripadnikom savojске vojske so pa dali zagotovilo: »Tovariša, vidva se pa nič ne bojta, ker se vama ne bo prav nič zgodilo.« Komunisti so potem zapustili ladjo ter nanjo izstrelili več streliv. V neposredni bližini te ladje je bila savojška vojna ladja, prepelna vojaštva. Poveljnik te ladje je bil od napadenega ladje naprošen za pomoč. Kljub temu se je posadka savojске vojske ladje zadržala čisto pasivno, poveljnik ladje je pa takoj zatem zapovedal, da je ladja odplula v smeri proti Makarski.

Značilen je tudi dogodek, ki se je meseca marca 1942. leta odigral v Jelsi na Hvaru, ko so komunisti sredi belega dneva izropali tamošnji poštni urad, čeprav je bilo v neposredni bližini savojško vojaško poveljstvo. V Starem Gradu na istem otoku so komunisti na enak način izropali davčni urad.

Iz Sinja so poročali v Zagreb, da bi bili lahko komunisti pri vojaškem nastopu v spomladanskih mesecih l. 1942 popolnoma uničeni, ker so jih dorela obkolile hrvaške in savojске jedinice v neki kotlini na gori Vješitci. Tedaj je savojški poveljnik brez vsakega razloga nenadoma prekinil vojaški naslop ter izdal povelje za umik. Isto se je pozneje ponovilo pri Arhianju.

Zahrbtno igro poveljnikov II. savojškega zbora karakterizira tudi sledeči dogodek: Hrvatske oblasti so dobivale pogosto sporočila, da bi se večje komunistične skupine v obalnem pasu rade predale hrvaškim oblastem, toda samo pod pogojem, da pozneje ne bi bile izročene savojcem. Ti so namreč povsod odvezovali odmetnike Hrvatov ter so to svoje postopanje utemeljevali s trditvijo, da so to uporniki proti savojški vojaški oblasti. Tako sporočilo je dobila hrvaška vlada od večje odmetniške skupine iz Sinja meseca marca t. l. Zaradi pogajanj za predajo teh upornikov je poslal hrvatska vlada h generalu Robotičju, novemu poveljniku II. savojškega armadnega zbora, svojega poverjenika dr. Vrančiča. Pogajanja so bila v sredini marca v Splitu. Po dolgem obotavljanju je general Robotič pristal, da se omejenim odmetniki lahko prijavijo hrvaškim oblastem, ki jih bodo lahko zadržale tudi na svojem področju ter jih ne bo treba izročiti savojškim vojaškim poveljstvom. Sporazum za predajo odmetnikov hrvaškim vojaškim posadkam je veljal samo za tiste upornike, ki so pristojni v kraje pod upravo hrvaških državnih oblasti, nikakor pa ne iz krajev od savojcev zasedene Dalmacije. Robotič se je izgovarjal, da bi zato moral imeti dovoljenje vrh-vnega poveljstva savojškega vojaškega poveljstva v Rimu. Dr. Vrančič ga je naprosil v imenu svoje vlade, naj tako dovoljenje izposluje pri svojem vrhovnem poveljstvu.

Dr. Vrančič je iz Splita odšel v Sinj, kjer je s poveljnikom savojске divizije »Bergamoc« generalom Beuzizjem in polkovnikom Bignolom sestavil besedilo za sporazum o predaji odmetnikov. In ravno v trenutku, ko so dr. Vrančič, general Beuziz in Bignolo sestavljali to besedilo, je pozval polkovnika Bignolo

na telefon poveljnik XIII. savojškega zbornega področja general Spigo ter mu naročil, da mora v besedilo sporazuma vnesti določilo, da se domenjena predaja odmetnikov mora izvršiti v petih dneh, čeprav pri pogajanjih v Splitu o kakem roku za predajo odmetnikov eploh ni bilo govora.

Zaradi takega postopanja savojških poveljnikov dr. Vrančič ni hotel podpisati takega sporazuma z rokom petih dni. Sopogodbenikom je pri tej priliki tudi očital, da se kompletni II. savojški armadni zbor v poldrugem letu ni mogel iznebiti komunistov, od njega pa ista armadni zbor zahteva likvidacijo komunistov v petih dneh. Zaradi odločnega Vrančičevega protesta, so savojci končno le pristali, da je bil podpisan sporazum o predaji odmetnikov brez roka. V zvezi s tem je bilo sporazum med poveljnikom hrvaške vlade Sinčim in poveljstvom II. savojškega armadnega zbora sestavljeno besedilo za letak, ki so ga potem z letali razširili po dalmatinskih pokrajinah. Da bi se pa doseženi sporazum izigral, so poleg dogovorjenega letaka savojci natisnili še svoje letake, v katerih je bil vendar določen rok za predajo odmetnikov samo za nekaj dni. Po sporazumu bi morale hrvaške oblasti vse odmetnike, ki se ji predajo, odposlati v kraje zornice Hrvatske, Hrvatske vojaške oblasti so pa nekaj ljudi, ki so v gozdove zbežali samo iz strahu pred savojško vojsko in drugače niso zagrešili nobenega protipostavnega dejanja, pustile domov. To je takoj pograbil general Robotič ter je vs-m svojim podrejenim vojaškim posadkam izdal navodila, da je sporazum o predaji odmetnikov hrvaškim oblastem, sklenjen med II. savojškim armadnim zborom in zastopniki hrvaške vlade, razveljavljen. (D dalje).

Ivana, gostilničarka, Cesta na Loko 28, 200 lir; Robič Franc, gostilničar, Bleiweisova cesta 3, 3000 lir; Zupančič Franja, trafikantinja, Dolenska c. 14, 5000 lir; Rosenwirth Karel, gostilničar, Bleiweisova 12, 5000 lir; Velkavrh Terezija, gostilničarka, Zidavska steza 4, 2000 lir; Zmazek Ivanka, gostilničarka, Wolfova ul. 10, 3000 lir; Marolt Ivan, gostilničar, Vidovdanska 24, 5000 lir; Čednovar Marija, last. bufeta, Celovška 85 2000 lir; Pleško Hubert, poslovojdja, Drenikova 12, 5000 lir; Zupan Julij, veletrgovec, Frankopanska 5, 3000 lir.

Nabava večje količine mesa brez dovoljenja Preвода:

Makovec Ela, priv. uradnica, Pokopališka 2, 300 lir (in zaplemba blaga); Pavličević Vera, pletilja, Rož. dolina, Cesta XIX-4, 300 lir (in zaplemba blaga); Schmidt Franc, mes. pomočnik, Za Rakovnikom, 500 lir (in zaplemba blaga); Andolšek Ana, gostilničarka, Bleiweisova c. 13, 500 lir (in zaplemba blaga); Gerbec Maks, me. mojster, Zeljarska ul. 8, 1000 lir (in zaplemba blaga); Godec Jože, mesarski pomočnik, Litijska cesta št. 53, 1000 lir; Rozman Martin, mesar, Ilirska ulica št. 20, 4000 lir (in zaplemba blaga); Zajec Franc, mesar, Potočnikova ul. 8, 1000 lir (in zaplemba blaga); Avbelj Jože, mesar, Trnovski pristan 24 (in zaplemba blaga); Zalar Jakob, mesar, Rožna dolina, Cesta VIII-23 (spis odstopljen drž. tolststvu).

Nakup preliča brez dovoljenja Preвода:

Tavčar Franc, sejmaj, Florjanska 13, 500 lir (in zaplemba blaga); Jere Jozefa, zasebnica, Dolenska 28, 500 lir; Herfort Franc, železničar, Zaloška c. 161, 300 lir.

Neopravičen prejem živilskih nakaznic:

Kandušič Vinko, gostilničar, Trnovski pristan 4, 1000 lir (in zaplemba blaga); Kreč Karol, železničar, Vodmatska 13, 100 lir (in zaplemba blaga).

Prodaja blaga po neodobreni ceni:

Karlovec Stanislav, zakupnik, Knaflijeva 8, 200 lir; Zelinka Emerik, poslovojdja, Celovška 34, 500 lir; Dovč Ivan, gostilničar, Vilharjeva 45, 5000 lir (30 dni zatvoritev lokala); Radičević Ivan, gostilničar, Sv. Petra c. 25, 5000 lir (30 dni zatvoritev lokala); Medica Franc, trgovec, Cankarjevo nabr. 5, 5000 lir, (10 dni zatvoritev lokala).

Nabava živilskih pojčičin na črni borzi

Mikec Antonija, gosp. pomočnica, Cesta v Rožno dolino 18, 300 lir (in zaplemba blaga).

Ker so odklanjali prodajo cigaret in kupčenje istih:

Cera Antonija, trafikantinja, Zaloška cesta, (odstopljeno Tobačni tovarni); Zajec Marjana, trafikantinja, Poljanska 11 (odstopljeno Tobačni tovarni); Prašnikar Metka, trafikantinja, Bleiweisova c. 20 (odstopljeno Tobačni tovarni); Kušar Marija, trafikantinja, Sv. Petra c. 50 (odstopljeno Tobačni tovarni); Valenta Franciška, trafikantinja, Kolodvorska 41 (odstopljeno Tobačni tovarni); Mrzlikar Avgust, trafikant, Tavčarjeva 4 (odstopljeno Tobačni tovarni v kaznovanje); Hiti Franc, trafikant, Florjanska 10 (odstopljeno Tobačni tovarni v kaznovanje); Juvan Ivana, trafikantinja, Zaloška 6 (odstopljeno Tobačni tovarni v kaznovanje); Golli Franciška, trafikantinja, Cerkvena ul. št. 1 (odstopljeno Tobačni tovarni v kaznovanje); Kranje Ana, trafikantinja, Opekarska 10 (odstopljeno Tobačni tovarni v kaznovanje); Subić Paliga, trafikantinja, Levstikova 15 (odstopljeno Tobačni tovarni v kaznovanje).

Oddaja kruha na podeželske živ. karte

Novak Ivan, pek. mojster, Sv. Petra c. 70, 1000 lir.

Pomanjkljiva sestava fakturi:

Jeglič Franc, ravnatelj, Šmartinska 28, 200 lir.

Izdelava ponarejene etiketije in kavevina surovata:

Sedlar Ivan, tovarnar, Beethovnova 14, 500 lir (spis odstopljen drž. tolststvu).

Prodaja v svojstvu grostia brez dovoljenja:

Mizerit Deziderij, poslovojdja, Baragova ul. 9, 2000 lir.

Brez predpisane maksimalnega cenika in računanja po pretiranih cenah:

Trtnik Mirko, brivec, Poljanska 54, 200 lir; Strgar Jože, brivski mojster, Miklošičeva 17, 200 lir; Prestor Metod, brivski pom., Cesta Arlele Rea 10, 200 lir; Pilverič Mate, brivski mojster, Preternova 54, 200 lir; Navinšek Emil, brivski mojster, Sebenburgova ul. 200 lir; Klis Franc, brivski mojster, Rudnik 18, 200 lir; Kastelle Jože, brivski mojster, Bleiweisova c. 5, 200 lir; Blizovčar Fr., brivski mojster, Pokljukarjeva 44, 200 lir; Bevič Jože, brivski mojster, Šmartinska 18, 200 lir; Kralj Stefan, brivski mojster, Ciril Metodova 35, 200 lir.

Postrežba gostom s pečenko ob prepovedanih dneh:

Tomčič Slava, gostilničarka, Rimska cesta 4, 3000 lir.

Ker ni oddal Prevodu predpisane količine krompirja:

Černe Ivan, posestnik, Vodnikova 133, 2000 lir.

Danilo Capuder slavno padel v borbi

Dne 3. decembra ob štirih zjutraj je v boju padel domobranski poročnik Danilo Capuder, ponos mlade slovenske generacije in domobraskih vrst

»Sladko in častno je umrli za domovino.« (Horac)

Bil je najboljši med najboljšimi, hrepnenje, svojih fantov, ponos domobraskih vrst, simbol mlade slovenske generacije. Umrli je na enak način, kakor je živel: borbeno, junaško, neupogljivo in častno. Prvi v boju in zadnji v udobju: ljubezen svojih tovarišev in ponos svojih predpostavljanih. Strah komunistov in radost naših fantov; pokrit s plazom najhujšega obrekovanja, svetel in čist kot jutranje sonec.

Tak je umrl Danilo dne 3. decembra ob štirih in deset minut zjutraj. V napadu, ki so ga priredile tedaj komunistične tolpe na Velike Lašče, je bil zjutraj ob treh od krogle sredi najhujšega boja zadet. Rana je bila smrtna in čez dobro uro je Danilo, obdan in obkovan od svojih tovarišev, izdihnil svojo plemenito dušo. Po vseh Velikih Laščah je šel samo en glas: »Naš Danilo je padel!« Ljudje so se zgrozili ob tej novici, kakor da jim je padel lasten brat.

Danilo Capuder je doma iz znane in odlične ljubljanske družine Capudrovih, ki je za sveto in narodno stvar žrtvovala poleg sina Gabriela še vrsto drugih ožjih sorodnikov. Protikomunistično se je začel udeleževati že v poletju 1941 in od takrat naprej njegovo delovanje ni poznalo prestanka. Bil je zaradi svoje antikomunistične vneme od badoljevskih oblastí v letu 1941 in 1942 večkrat zaprt. Denuncirali so ga komunisti in ga očrnilili pri italijanskih kraljevskih organih. Brž ko se je začela domača samoobramba, je bil Danilo eden prvih, ki je zgrabil za orožje. Kmalu je prišel v tej borbi zaradi svoje sposobnosti in zaradi svojega borbenega duha ter brezkompromisne načelnosti na vodilnejša mesta. Ko so imeli komunisti že zaseden kot od Rudnika



pa do Višnje gore in Stične, se je sam podal sredi njihovega ozemlja na Polico in tam v nekaj dneh zbral poljske fante, jih usposobil za borbo in že nekaj dni nato vodil pohode proti komunistom. To je bilo v jeseni t. 1942. Spomladi 1943 je dobil nalogo, da ustanovi posadko v Smarju, nato pa v St. Jurju. Oboje je izvršil naglo in učinkovito. Ostal je pri šentjurski posadki kot njen poveljnik vse do zloma italijanske kraljeve vojske, narkar pa je bila njegova edinica razpuščena. On sam je šel zbirati nato mladeške fante v grad Boštanj, kjer so presenetili njega in pešice Mlačevec velike komunistične sile. Junaško jih je odbiljal, in ko so bili komunisti tako številni,

zlasti zaradi topništva, da obramba ni bila več mogoča, je naredil izpad in se rešil s svojimi fanti. Po več dneh borbe po raznih krajih se je prebil nato v Ljubljano in se takoj začel udeleževati v domobraskih vrstah. Njegovo ime je bilo med domobranci splošno znano in priljubljeno, kajti slovel je kot neustrašen, sposoben in načelen borec, ki ve natančno za kaj se bori in za kaj se bori ne sme idealist, ki mu njegovega poleta ni mogla preprečiti še tako ogabna gonja in hudo komunistično obrekovanje. Zrastle je iz vrst tovarišev, ki so že v velikem delu prelili svojo kri na oltarju domovine. Padli so njegovi prijatelji Emer, Kikelj, Kremžar in toliko drugih iz njegovega najbližjega znanstva. Storili so svojo dolžnost. Sedaj je storil svojo dolžnost tudi Danilo Capuder. Premalo imamo besed, da bi opisali vso veličino njegovega delovanja in njegove borbe. Dovolj ga opišemo, če povemo, da je bil res ponos slovenskih domobrancev, ki so hrepneli po njegovi komandi in se trgali za to, kdo bo šel v njegov oddelek.

Slovensko domobranstvo izgubila z Danilom Capudrom svojega odličnega boreca. Na obraze njegovih tovarišev je te dni legla težka žalost. Morda pa je bila ta žrtve potrebna. Sam jo je slutil, tako rekoč vedel zanj in jo celo napovedal: potrebna v toliko, da napolni z Danilovim idealizmom in z njegovo brezkompromisno načelnostjo naša srca in jih pripravi za odločen boj s sovražnikom.

Težko preizkušeni družini, ki je žrtvovala že šest svojih najbližjih sorodnikov v borbi proti komunistom, pa izreka slovenska poštena javnost vse svoje priznanje in spoštovanje. Bog nam daj več takih družin, potem bo naša bodočnost srečno zagotovljena.

Po zlomu tolovajskih tolpe v Beli Krajini

Metlika, decembra.

Polnih 40 dni je vladala komunistična sodra nad Belo Krajino, pa če bi še 40 dni, bi ljudje zblazneli. Toliko strahu, žalosti in groze so povzročili.

Zadnji čas pa si zločinski komunisti ne upajo več ustanovljati postojank po vaseh, ker so se zmeraj bali novega oboroženega sunka. Podnevi še rogovili po vaseh, ponoči pa se skrivajo v loze ali domačini pod domovi. Te dni so znova oklicali »splošno mobilizacijo na Gradniku (sredi trikota: Metlika - Suhor - Semič). Toda nihče se ji ni odzval. Strašno je zavrelo med ljudmi. Pred očmi jim je lebdele, kar so doživeli onih 40 dni, ko so bili mobilizirani v komunističnih tolpah.

Nikakor niso umeli, čemu bi se morali boriti na Hrvaškem? Vlekli so jih tja nekam proti Zagrebu. In če vprašajo, kaj so delali, ti vsakdo odgovori: »Vavek smo bežali: Kako naj gremo z nožem in puško nad tanke in aeroplanke!«

Najbolj pa boli ljudi to, da so komandantje, komandirji in stoprocentni komunisti dobro jedli, navadni vojaki pa stradali.

»Ali greš še h komunistom?« Tako sem vprašal možaka, ki je bil na Hrvaškem. »Nikoli več. Bil sem, pa sem videl, kaj se tam dela. Videl sem umore, rope in bogokletne stvari, ki so jih komunisti započeli. Videl sem, kako so zaklali mnogo praševcev in vse poržili sami komandantje, nam stradalajočim pa pridigali, da smo vsi enaki. Jaz komunist nisem in nočem biti, pa magari me tu ubijejo.« Tako govori prenekateri fant in mož. Jasno je, da je ostala mobilizacija jalova. Ljudi je zlasti opogumilo to, da so se v Črnomlju in Metliki pojavili domobranci, med njimi tudi semički komandant, Marsikom je postalo, naravnost sladko pri srcu, ker je upal, da se jim bo mogel pridružiti in se postaviti v vrsto tistih, ki branijo sebe, dom in domovino pred zločinskimi komunisti. Mnogi so se mislili prebiti do Črnomlja, a bilo je zelo tvegano, ker so jim komunisti stregli in grozili s strašnimi posledicami, če bi šel kdo k domobrancem.

Komunisti so brž poslali med ljudi letak, v katerem pozivajo, da naj se ljudje od cest umaknejo v hosto in s seboj odvedejo živino in prešiče. Ko so ljudje to morali brati, so se smejali: »Ali ste brihtni! Mi naj zapustimo domove, ki bodo prazni, če kdo pride in jih bo lahko mirne vesti požgal; živino in prešiče pa naj odvedemo v lozo, da boste vi komunisti žrli.« Letaka ni nihče resno jemal.

14. novembra so komunisti ponovno oklicali splošno mobilizacijo na Gradniku. Zopet se ni nihče odzval. Vsi možki se skrivajo. Seveda je to skrivanje zelo težko ter noč in dan hrepene, da bi se tudi v Beli Krajini ustale domobranske postojanke, katerih pozivu bi se radostno odzvali. Bela Krajina ne bo več komunistična, razen tiste pešice zagriženih terencev in »vaških zaščitnikov«, ki imajo korist od tega. Danes se v Beli Krajini javno kritizira in protestira proti komunistom. In tisti, ki so bili pred dobrim letom še zanje, jih danes dvakrat mrzijo.

V noči od 15. na 16. novembra je več voznikov, ki so jih bili prisilili, skupaj moralo voziti komunistične bolnike, municijo in podobno iz Kočevskih Crmošnjic v vlaške vasi pod Gorjanci (Drage).

To noč so tudi začeli nasilno mobilizirati, kogar so pač našli. Tako so pobrali nekaj Črnomalčev (med njimi sodnik, advokat itd.) in jih gnali proti Suhorju. Vasi tam pod Gorjanci (Drage, Suhor, Bušinja vas) so pod peto hrvaške brigade.

Nujno potrebno in zelo hvaležno bi bilo ustanoviti v Beli Krajini domobrasko postojanko, ki bi jo ljudje podprli.

Hišni gospodarji, uredite zaklonišča! Hišni starešine, prepričajte se, če je zaklonišče urejeno. Stanovanci hiš, pomagajte pri tem po svojih močeh, delom in nasveti!

in vzljubili kot lastno srce, samo da bi mogli z združenimi močmi ugotoviti komunističnega vraga, kolikor ga je še.

Konec treh komunističnih kurirjev

Iz Zagradca pri Lanišču poročajo, da je bila postreljena komunistična patrulja treh mož. Naknadno je bilo dognano, da so bili ti trije kurirji med Ljubljano in tolovajskim štabom. Med njimi sta bila živnozdravnik Čutek Franc, rojen 17. maja 1917 v Ptuj, stanujoč v Ljubljani, Gosposvetska cesta 34, poročen, in Peter Ivan, Gosposvetska cesta 141, Ljubljana. Tretji komunistični zločinec pa je še neznan. Pri njih so našli zelo mnogo komunistične pošte, ki so jo nosili venkaj iz Ljubljane.



Danilo Capuder na patrolnem pohodu.

Zakaj ne s komunizmom, zakaj proti...

Tako se vprašuje Metod Mikuš, tako se boječe sprašujejo za njim še drugi. Zakaj ne s komunizmom? Nekateri ne vidijo razlogov, zakaj ne bi šli z njim, drugi vidijo polno razlogov, da bi šli z njim. Nekateri se tako sprašujejo iz boječnosti, drugi iz preračunosti; nekateri iz želje po pustolovstvu, drugi iz osebne užaljenosti; nekateri iz skritega napuha, drugi iz kričave ponižnosti; nekateri iz sovraštva do »belleh«; drugi iz ljubezni do »rdečih«. Vsi pa navajajo tehtne razloge, ali pa dokazujejo, da tehtnih razlogov za nasprotno mnenje ni. Skratka, občestvo neragačev, strahopetcev, sredincev in zgornjih puhlečev. Tehtne razloge... Nabrali smo te »tehtne razloge« in jih nanizali drugega za drugim. Razodevajo in razgaljajo pa istočasno vse bistvo tako imenovanega sredinstva in še več kot sredinstva. Iz njih odseva njih duša, njih miselnost in duhovna praznosta, iz njih veje sapa starostne onemoglosti in organskega razkroja. Se čudno, da se z njimi ukvarjamo, ko bi jih morali zakriti in potlačiti, kakor se zakrije in stlači v prvo smetišče kup smeti, odkrit na dragoceni preprogi! Toda, ker se nam vedno in vedno povračajo, si jih moramo ponovno ogledati. Takole zvene ti ugovori:

1. »Saj se proti komunizmu ne splača boriti!« Velikanski ugovor! Ne splača se: kdor hoče krepsto živeti, naloži na težke ovire in na sovraštvo ljudí. Zaključek bi bil: ne splača se krepsto živeti. A vendarle se mora. Proti komunizmu se je treba boriti: a vendarle se mora. To je osnovna dolžnost vsakega zdravega naroda, zlasti krščanskega naroda, ne glede na to, ali se mu »splaca« ali se mu »ne splaca«.

2. »Borba proti komunizmu komuniste le draži!« Kakor da bi jim morala prijati! Miselni tepci, ki se poslužujejo takih izhodov in takih zagovorov svoje idejne slabotnosti, pač ne zaslužijo posebnega odgovora.

3. »Bodimo s komunizmom, da rešimo, kar se rešiti da; poglejte Mikuza, nekaterim duhovnikom je pa vendarle rešil življenje!« Tu se pozablja, da ne gre za kakšno priložnostno nasprotje med komunističnim in protikomunističnim taborom, da bi se dalo rešiti to, kar imamo bistvenega in glavnega. Rešiti bi se dale le drobtinice, celota bi bila pa izgubljena, kajti komunizem je borba proti krščanski celoti. Slep je tisti, kdor misli, da bo mogel s sodelovanjem s komunizmom rešiti bistvene vrednote. Ta ne pozna narave komunizma, ki zahteva radikalno uničenje krščanstva in krščanske kulture.

4. »Prilagodimo se komunizmu, res da ni najboljši sistem, toda kaj hočemo?« Tako govori tisti, ki je krščanstvo že izdal. Ni torej to glas kristjana, temveč glas odpadnika. Če ga slišimo, ga moramo upoštevati, toda ne kot glas iz lastnih vrst, temveč kot zvijačo nasprotnika.

5. »Komunizem se bo izdijal in se unesel!« Nad kom se bo izdijal? Kakor se je izdijal v ruski revoluciji? Ali se je pa tudi v resnici izdijal? Dejstva kažejo, da se še ni. Toda ali ni že dosti, če se samo »izdijava?« Izdijal se bo namreč v vsej krutosti nad sedanjo generacijo, in to je že vendar zadosten razlog, da se mu narod mora postaviti v obrambo.

6. »Čim več pametnih in umerjenih ljudi bo v komunizmu, tem prej se bo komunizem spremenil.« Ljudje, ki se izgovarjajo na ta način, ne poznajo komunizma in njegovega organizacijskega ustroja. Ne vedo, da more na odlična mesta v komunizmu prodreti samo prekaljen komunist, da tam ni mesta za »pametne in umerjene ljudi«.

7. »Nikar osebnih obračunavanj in izredov sadističnih posameznikov ne identificirajmo s komunizmom: povsod se dobe prenapetosti.« Neverjetno! Vsi pokolji so delo posameznikov! Kakor da ne bi imeli toliko in toliko dokumentov lokalnih in glavnih komunističnih komand, ki odreja masovna klanja, kakor da ne bi imeli izvirnega Kardeljevega pisma, ki odreja pobijanje kmetov in duhovščine in inteligence, kakor da ne bi komunistični nauk sam oznanjal trebljanje širokih narodnih slojev!

8. »Duhovniki so se z večine odmaknili od komunizma, zato je komunizem tako divji. Če tega ne bi bili storili, bi bila stvar drugačna. Kje je torej krivda? Custos, quid de nocte?« To je res-

nica: duhovniki so načelni nasprotniki komunizma, ker to morajo biti. Če se ne bi izjavili proti komunizmu, bi bila stvar res drugačna, toda samo v sredstvih, učinek komunizma bi bil pa isti, a mnogo hitrejši in bolj preprost. Če ne bi duhovščina svojih vernikov svarila pred komunizmom, bi komunisti na najhitrejši in lažji način dosegli svoje cilje, ki so vedno isti. Le v tem je edina razlika. Da bi pa kljub temu tekla tudi duhovniška kri, o tem ne more dvomiti nihče, kdor pozna nauk komunizma.

9. »Oznanjamo ljubezen, ne kri, odpustanje, ne pravico!« Ljubezen in ljubeznivost nista eno in isto. Ljubezen ima tisti, ki oznanja boj zlu. Odpustanje se more graditi samo na pravičnosti. Sprevrča najosnovnejše pojme tisti, ki drugače govori. Ljubezen pozna tudi ostrost in odločnost. Zato, da se ta ljubezen ohrani, mora včasih teči tudi kri, kakor je tekla že tolikokrat v zgodovini. Ni kriv preliti krvi tisti, ki ljubezen brani, temveč tisti, ki ljubezen napada. Kaj je namreč ljubezen? To je Bog in to so njegove zapovedi.

10. »Bodočnost bo potrebovala neprizadetih ljudi iz zlate sredine.« Tu tiči zajec! Večina ugovorov ima to ozadje: »Zlata sredina bo kot neprizadeta zavzela v bodočnosti vodilna mesta!« Zato se ne izpostavljajmo ne na levo, ne na desno, tudi če ves narod propade. To je seveda brezvestnost brez primera. Toda ti računi se ne bodo pravilno zaključili. Zlata sredina bo zdrobljena ob pritisku obeh taborov.

11. »Domovini se služi tudi z uma svetlim mečem, ne samo z orožjem.« To je izgovor nekaterih izkoreninjenih znanstvenikov in larpulartističnih književnikov. Toda, kadar zahteva obramba naroda določena sredstva, taktik je zločinec tisti, kdor se ne poslužuje pravih sredstev. Ena je treba storiti, a druga ne opustiti.

12. »Komunizem je tudi politika, borba proti njemu je torej tudi politika; počakajmo, kdo zmaga.« Ugovor, ki sega njegova zgodovina daleč nazaj! Res, da je komunizem tudi politika, in še celo mnogo več kot politika. Toda politika je lahko dobra ali zla. Če jo zla, se je treba proti njej boriti. In ker posega zla politika komunistov v najosnovnejše človečanske in verske vrednote, se ji mora upreti ves narod z vsemi silami in ustanovami, in tudi Cerkev z vsemi sredstvi in pripomočki. Stati ob strani te borbe bi se reklo, pospeševati zmago komunističnega protinarodnega in brezbožnega programa.

13. »Zakaj ne zapro glavnih komunistov, Kidriča, Baeblerja, Kardelja, Stalina itd., pa bi bilo vsega konec, zakaj zapirajo brezpomembne komuniste?« Ugovor, ki je res proizvod visoke miselne sposobnosti!

To je dolga vrsta vseh izgovorov in ugovorov, ki jih neresni, slabotni in strahopetni ljudje navajajo dan na dan. Skoraj žal nam je, da smo jih navedli, saj se ob njih človek, ki je res še človek, mora le smeati. Tolaži nas to, da je tudi smeh tolikokrat zdravilen. Da bi le ta smeh pogljal prenekaterega tudi rdečico v obraz, rdečico sramu in priznanja lastne naivnosti!

Opozorilo

Opozorjamo p. n. konzumente, da je Sedlar Ivan, lastnik tovarne hranil »Sladca«, Ljubljana - Moste, stavil v promet škatle z napisom »Pravi Francov dodatek kavi« po pol kilograma, katere pa ne vsebujejo našega izdelka. Te škatle se razlikujejo od naših originalnih škatel samo po barvi mlinčica na prednji strani škatle. Na naši originalni škatli je namreč mlinček temno modre barve, torej iste temne modre barve kot sta dva trakova in površina, na kateri se nahaja ime »franc« na »prednji strani škatle, dočim je na škatlah, ki jih je stavil v promet Ivan Sedlar, barva mlinčica črna, a trakova in površina pa temno modre barve.

Škatle Sedlarja Ivana sploh ne vsebujejo niti najmanjšega odstotka ciklorije, temveč so napolnjene z neko drugo mešanico.

Proti Sedlarju Ivanu smo zaradi gornjega uvedli sodni postopek.

FRANCK INDUSTRIJA KAVOVINA

D. D., prej Hinka Francka Sinovi d. d. Zagreb

KULTURNI OBZORNİK

Edvard Gregorin - 25 let na odru



Na praznik, v sredo 8. decembra poteče 25 let odkar je stopil mladi igralec E. Gregorin, kot dr. Vencelj v »Desetem bratu« priča na oder. Pokazal je tako darovitost, da ga je tedanjí gledališki upravnik g. Fran Govekar takoj angažiral. To je bilo leta 1918. V sezoni 1919-20 je bil Gregorin, angažiran po Hinku Nučiču, ravnatelju mariborskega gledališča, član tamošnjega gledališča in ravnatelj tajnik od sezone 1920-21 dalje pa je član ljubljanske Drame.

Srednje velika, moška postava, a kot nasprotje njej mehak svetlo-sinji pogled in plavi lasje, in v to mehko zarisan markanten nos in usta, označujejo profil junaških likov, ki se prav tako lahko

izpremeni v karakterne maske. Mnogo tega, kar smo bili vajeni pred leti na tem obrazu, ki je razjedal mehko, je življenje prekovalo in so vloge izklesale v moško markantnost in voljo, ki je najznačilnejša individualna poteza tega igralca, prav kakor izdaja oris ustnega gibalja in notranjo discipliniranost.

Kdor pozna Gregorina ne zgolj z odra, temveč tudi izza kulisa in iz zasebnega življenja, spozna, da ima njegov značaj korenine globoko zadržte v zemlji njegovega rojstnega kraja; kakor rastline te zemlje ima vztrajnost, trdoživost in borbenost. V duhovnem pogledu pa tisto tenko mehko, ki lebdi kdajpakač v ozračju nad Notranjsko in se izraža na človeku kot tenkoslušnost in fina občutljivost.

Po svojem človeškem in igalskem bistvu združuje Gregorin kot poudarjalce likov in ustvarjalce vlog to dvojnost: odločno jasnost in mehko.

Ničesar ne jemlje površno. Zanj tudi najmanjša vloga ni nevažen nič; prav vsaka je problem, ki ga mora z vso močjo svojega talenta in hotenja obvladati in nadvladati. In to borbo biva vztrajno, vestno in pošteno, kakor človek, ki živi za svojo ideologijo, bodisi kot mistični

srednjeveški junak, ali pa sodoben znanstvenik v laboratoriju, ki išče formule, da sestavi s skrbnim delom pravo snov in izoblikuje iz nje, kar živi v njegovi domišljiji.

Gregorin je kot igralec analitič. Zanos in ustvarjalno občutje nista nikoli brez analitične kontrole. Za sleherni podoba svoje vloge ima prelehtano utemeljitev.

Gregorin ni igralec, ki bi se zadovoljil z nekim ustaljenim, preizkušenim načinom igranja, nečem takim, kar imenujemo: maniro ali šablono. Kdor ga opazuje pri delu ima pri njem vtis latentno delujoče energije, ki valovi v vse smeri in išče vedno znova: svežega dognanja, novega igalskega izraza. Nikakor ne želi biti virtuoz, ki obvlada vse prijeme in jih potem mehanično izvaja. Želja, čut, da mora vedno znova ustvarjati, vedno znova iskati, se bori in nikdar ne obstati na mestu, je njegova odlika. On je v svojem delu nekaj cankarjanski, večni popotnik, ki hodi za vizijo resnične umetnosti, kakor hodijo vsi tisti, ki slutfijo večni misterij, večno neodumljivost Lepote.

Gregorin ima kot igralec izredno široko polje stvaritev za seboj. Čeprav včasih gledališče tesni igralca, ker ima v gotovi stroki posebne uspehe in ga rado zaposluje potem pretežno v njej —

na škodo igralca — je postal Gregorin v naši Drami odlični sestavni del bodisi na polju junaških, karakternih, resnih ali karakterno komičnih vlog. Izmed njegovih številnih vlog omenjamo le nekatere: dr. Ivan Križovec (V agoniji), grof Guiche (Cyrano de Bergerac), učitelj Genzo (Praznik cvetočih češenj), obmejni orožnik (Vražja ženska), sfočnik don Alvaro (Sodnik Zalamejski), študent Poljanec (Lepa Vida), vitez Nils Lykke (Gospa na Oestrotu), Arnolphe (Šola za žene), dr. Hirt, dr. Velnar. Poleg teh njegovih individualnih podob pa je najpopularnejša njegova vloga — Kristus, ki ga je igral 112 krat.

Jubilant je napisal skupaj s sošolcem dr. Romanom Tomincem pasijon »INRI«, sam je napisal božično igro »Kralj z neba«, pasijonsko dramo: »V času obiskanja« in sedem podob iz življenja: »Oče naš«. Vsa ta dela so bila igrana v naši Drami in na vseh večjih podeželskih odrih, katerih statistika izpričuje največje število predstav.

Naš dramski igralec Gregorin je hodil na študijska potovanja v Prago, na Dunaj, v München in je bil eno leto na študiju v Berlinu, kjer je obiskoval »Das Theaterwissenschaftliche Institut« na tamkajšnji univerzi in Reinhardtovo igalsko šolo,

Oris umetnika v besedah nikoli ne more podati njegovega živega bista, vedno le ostane poizkus analitičnega prikazovanja. Osebo je treba doživeti v osebni stiku, igralca pa na odru. Po petindvajsetih letih resnične vvestega in požrtvovalnega dela, je dosegel Gregorin tisto dobro igalske zrelosti, ki obeta, da nam bo dala najzlahtnejša umetniška dognanja. Maša Sl.

Nove skladbe

Tomc Matija: Šopek božičnih pesmi po starih slovenskih napevih. Za klavir štiriročno priredil. Ljubljana 1943. Samozaložba. Cena 10 lir. Trije napevi, porabljeni v tej zbirki, so vzeti iz Mrkunove knjižice »Dobrepolje in okolica«, četrti je staroslovenski, v molu gibajoči se in na koral spominjajoči »Enó je Dete rojeno«. Melodično sta posebno značilni obe pastirski pesmi, uvodna in zaključna. Zbirka je izjemoma prirejena za štiriročno igranje. Dva igralca klavirja, v družini (pa tudi v družbi) nista dana nobena redkost, bodisi da se dva otroka učita klavirja, pa tudi eden ali drugi od staršev je več klavirja. Pri pouku pa učitelj prevzame spremljanje učena. Tehnično zmoro to zbirko posebno kot prvi igralec vsak, ki se je nekoliko dvignil nad začetne pojme klavirske igre. Tisk je zelo ličen. Zbirko za božične praznike pa tudi za druge prilike toplo priporočamo.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapisnikih

Zvišanje trošarine na vino

V poročilu o osnutkih proračuna mesta Ljubljane za leto 1944 je bilo tudi omenjeno, da bo povšarana trošarina na vino od 1,50 na 2,50 lire pri litru. Tako je predlagano v osnutku tarife o mestni trošarini. Trošarinski oddelek nas je sedaj opozoril, da je v resnici predvideno povišanje trošarine na vino v sodih in steklenicah od sedanjih 1,50 lire na 3 lire in ne, kakor je bilo po pomoti navedeno v razgrnjenem osnutku tarife.

Na trgu uvožena repa, čebula in korenje

Ob sivkastomegletem vremenu se je v soboto začelo tržno vrvenje na Vodniškem trgu. V tržni lopu ob nekdanji Mahrovi hiši so prodajali uvoženo repo. Bilo je 1 vagon. Prodaja je šla hitro od rok. Gospodinj se repo kupovale lahko v poljubni množini. Bila je po 2 li-ri kg. Pričakovati je, da bo prispela na trg prihodnji teden še druga pošiljka in jo bodo lahko ljudje dobivali vsak dan ob tržnih dopoldanskih urah.

Trgovci s sadjem in zelenjavo na de-belo so sedaj uvozili precejšnje množice zimske čebule, ki je lepa in zdrava, kakor tudi rdečega korenja. Bliza se zima in bilo bi priporočljivo, da se gospodinj s tem blagom primerno založe, dokler trajajo zaloge, ker se to blago zaradi mraza pozneje verjetno ne bo moglo uva-žati in se lahko primeri, da ne bo mo-gode čebule za nekaj časa dobiti, ko ni v zadostni množini domače čebule na razpo-lago. Rdeče korenje je zaradi razmeroma nizke cene priporočljivo tudi za re-jo prašičev in sploh malih živali, zlasti do-mačjih zajcev.

Na živilskem trgu je bilo gotove dne-ve v tednu na prodaj mnogo več perutni-ne kot navadno. Tudi v soboto je bilo precej kokoši in zajcev na izbiro. Cene

primerno visoke. Tu in tam so gobarice prinesle naprodaj sive ali mraznice. Drugi gob ni bilo. Dosti je bilo v soboto kislega zelja in kisle repe. Okoli pro-dajalk so bile večje skupine kupovalk. Ker ni snega, je nabiranje motovilca po gredah olajšano. V soboto je bilo veliko motovilca po 8 lir kg, nekaj rdečega ra-diča, špinata in druge zelenjave.

V mesarskih tržnicah so v soboto me-sarji prodajali goveje meso po 15 dkg na osebo.

Razne nesreče in poškodbe

Pri stavbi trdnjki Battelino zaposle-ni zidarski delavci, 20letni Milan Ada-mič je padel v Rožni dolini, cesta XV, s stavbnega odra. Dobil je poškodbe na glavi. — Delavčev sin, 12letni Hugo Ob-lak je padel na kolodvoru z vagona in si izvilni desno nogo. — Posestnikovega sina, 11letnega Alojzija Škrabo na Ižan-ski cesti je ugriznil domači pes v levo nogo in levo roko. — Pri padcu si je zlomila levo nogo 76letna zasebnica Berta Golarajeva. — Lastnica mlekarne, 50letna Josipina Rajnerjeva je padla s stola in si zlomila desno roko. — Pri padcu si je zlomila levo roko 52letna delavčeva žena Ana Slamičeva.

Vreme na dan sv. Barbare

Sivkasto bele megle se pode čez bar-jansko ravan. Jug je popolnoma odpihal zadnje ostanke snega o poljih. In stari vremenski rek pravi kratko: »Če se na Barbare dan strnišče na njah vidi, se potem vidi vsak zimski mesec.« To stari vremenarji tako tolmačijo, da ne bo pozimi mnogo snega, da bo zima mila in da bo vsak mesec iz nizke snežne odeje štrlelo strnišče. Sv. Barbara je zaščitnica rudarjev in rudarji to svetni-co lepo časte. Na ta dan so po vseh rudarskih revirih lepe cerkvene sloves-nosti.

Novi grobovi

Smrt idealnega mladca

V splošni bolnišnici je umrl v pe-tek popoldne šestdesletni škofovega zavo-da v Ljubljani Jože Drobnič iz Gore pri Soderžici. Bil je odločen katoliški dijak in navdušen domobranec. Pokop bo da-nes ob treh popoldne iz kapelice sv. Ma-rije na Zalah.

Zgodovinski paberki

5. grudna:

1791. leta je umrl Mozart, eden naj-pomembnejših glasbenikov 18. stoletja. Dočim sta bili središči opere in glasbe v prvi polovici 18. stoletja Paris in Be-netke, se jima v drugi olovici pridruži še Dunaj, kjer so poleg Mozarta delo-vali še Gluck, Wagner in na kraju ži-vljenja še Beethoven.

1848. leta je pruski kralj Friderik Viljem IV. razpustil skupščino, ki je proti volji vojske in plemstva hotela dati državi demokratično ustavo. Po-slanci, ki so že prej spoznali svoj nesigurni položaj, so se obrnili na vladarja in mu razložili svoje zahteve. Kralj je sicer njihovo adreso sprejel, deputacije pa, ki mu jo je izročila, ni maral poslu-šati, niti ni poslušal Jacoby zakli-cal velikokrat navajane besede: »Nesre-ča kraljev je, da nočejo slišati resnice! Po razpustu parlamenta je izdal kralj oktroirano ustavo, ki se je v glavnem uje-mala s skupščinskimi načrtom, le da je poseben paragraf omogočil vladi izda-jati uredbe tudi brez parlamenta.

6. grudna:

1461. leta je cesar Friderik III. usta-novil ljubljansko škofijo. Vse slovensko ozemlje do Drave na severu je še od časov Karla Velikega spadalo pod oglej-skega patriarha. Nove razmere, nastale tekot stoletij, so zahtevale tudi drugo cerkveno ureditev. Tedanjemu papežu Piju II. — bivšemu tajniku cesarja Fri-derika — so bile naše razmere dobro znane, saj je naše dežele ponovno pre-potoval, zato je rad privolil v Frideri-kov načrt in na praznik sv. Nikolaja, patrona nove škofijske cerkve, je bila izdana v Gradcu ustanovna listina nove škofije. Prvi škof ljubljanske škofije je bil Sigmund pl. Lamberg.

Komunisti so ubili pričo osolnškega pokolja

Ribnica, 3. dec.

Pred dnevi 28. novembra so pri Sv. Gregorju pokopali abiturienta Stanka Oblaka, doma iz Grabna. Komunisti so ga ujeli po 8. septembru v Zapotoku pri Soderžici in ga na Osojniku obsodili na smrt. Obsodil ga je zločinec Daki. Ko je na Osojniku čakal, da ga ustrele, gledal, kako so padali drugi na smrt obsojeni pred njegovimi očmi, je padel v nezavest. Komunisti so ga nato pustili pri življe-nju in ga sprejeli celo v brigado, seveda je politkomisar že takoj sklenil, da ga bo spravil s poti. To se je zgodilo na Radljaku, kjer so ga nekaj dni potem obsodili na smrt, zaklali in pokopali pri nekem križu na Radljaku.

Oblak, ki je bil tako zelo navezan na svoj dragi dom in mamico, je zločince prosil, da mu pred smrtjo dovolijo, da bi ju še vsaj enkrat videl. Krvoloki so bili seveda gluhbi za poslednjo željo svoje žrtve. Ubili so ga, prej pa še mučili.

Sedaj so truplo pokojnega pripeljali k Sv. Gregorju in položili v blagoslov-ljeno zemljo. Pogrebne molitve je nad njim opravil duhovnik Tone Ronko, ki se že od srede oktobra mudi pri Sv. Gre-gorju.

Pokojni Stanko Oblak je bil vzor slo-venskega dijaka in je bil med mladino zaradi načelnosti in značajnosti izredno priljubljen. Za njim ne žalujejo samo stariši, temveč tudi številni Stankovi pri-jatelji in znanci. Stanko, moli za nas vse, da bomo vajtrajali v našem svetem boju do konca!

Za današnji dan

Koledar

Nedelja, 5. grudna; 2. adventna; Sabas, opat; Krispina, mučenica; Pelin, škof in mučenec. Ponedeljek, 6. grudna; Nikolaj, škof; Leoncija, mučenica; Pashazij, mučenec; Azela, devica. Torek, 7. grudna; Ambrozij, škof in cerkv. učenik; Urban, škof; Fara, devica; Martin, opat.

Dramsko gledališče

»Sneguljčica«. Nastop sv. Mi-klavža. — Izven. Ob 10, 14 in 17.

Operno gledališče

»Sneguročka«. — Izven. Ob 15.30.

Kino »Matica«

»Tovarišica v poletju«. — Pred-stave ob 10, 15.30, 15.30 in 17.30.

Kino »Union«

»Sopraga«. — Predstave ob 10.30, 15.30, 15.30 in 17.30.

Kino »Sloga«

»Petrček«. — Predstave ob 10.30, 15.30, 15.30 in 17.30.

Kino »Kodeljevo«

»Moser kot detektiv«. — Pred-stave ob 10.30, 14.30 in 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78; — v ponedeljek: mr. Sušnik, Mar-jin trg 5, mr. Den-Klanjšček, Gosposvetska c. 4, in mr. Bohinc ded., Cesta 29. okt. 31.

Nedeljsko zdravno dežurno službo bo vršil od sobote od 20 do ponedeljka do 8 mestni višji zdravnik dr. Fran Ciber, Ljubljana, Stefa-nova ulica 7, tel. 36-41.

Dnevne novice

Pojasnijo g. Kremžarja. Naš uredniški tovariš g. Kremžar nas prosi za sledečo pojasnilo: »Za mošćansko faro in cerkev sem se res potegoval, toda vsakdar v dru-bi z rajnima gg. Francetom Jakličem in Jožefom Oražmom, ki imata glavne zasluge, da imajo Moste danes svojo faro. Nikakor pa nimam nobenih zaslug pri gradbi malih hišic, ki jih je bil rajni mošćanski župan g. Jože Oražem kot podjetnik zgradil za male ljudi v Mostah. To je bilo decela za-sebno Oražmovo podjetje, pri katerem ni sem imel nobenega drugega deleža kakor zgolj tega, da sem g. Oražma naprosil, da je tudi meni zgradil hišo. Druge zasluge pri tem Oražmovem delu, ki je bilo, dasi zasebno podjetje, vendarle socialno važno, pa jaz nimam. Še eno prošnjo imam: Vse prijatelje, ki bi mi te dal želeli kakor koli kaj voščiti, od arca prosim, naj namesto kakih voščil moji osebi rajši kaj darujejo za nesrečno žrtvico, ki jih je danes v našem narodu toliko, ali pa naj zmoliijo vsaj en očenaš za zaslepljene slovenske rojake in rešitev slovenskega naroda. Če pa že meni hočejo kaj dobrega nakloniti, naj zmoliijo še kak očenaš za mene in za moje drage — žive in mrtve.« Za to bom pa res hvaležen. France Kremžar.

R. WILLMANN

Strojno podjetje

Ljubljana, Slomškova 3

Prevzema mlinске valje v brušenje in nazobčanje (ritanje)

Odbor Slovenskega katoliškega akadem-skega staršinstva najljubšeje vabi svoje člane, da se udeležijo na praznik Brezmadež-ne v sredo, 8. decembra t. l., ob 7.30 skupno z dijaškimi kongregacijami sv. obhajila in sv. maše, ki jo bo daroval prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman v stolnici.

Družba sv. Mohorja prosi vse podedel-ske poverljivce, naj sami oporoče, kako naj jim dostavimo letošnje Mohorjeve. Naj-bolje je, če se posredna poverjenstva domeni-jo in pošljejo svojega človeka s potreb-nimi pooblastili v našo trgovino v Ljublja-no, Miklošičeva 13. Zamudnike opozarjamo, da se dobi celotna kolekcija štirih le-tošnjih knjig za 30 lir. Pohitite, dokler jih je še kaj. Vsa naročila sprejema Mohorjeva knjigarna v Ljubljani na Miklošičev 13.

Danes je zadnji dan razstave slik aka-demskega slikarja Marijana Pilberška v Ga-leriji Obersnel, Gosposvetska 3.

Obrtniki, rokodelci, pomočniki in va-jeneli imamo vs. mašo in skupno sv. obhaj-ilo v križanski cerkvi na praznik Mariji-ne brezmadežnega spočetja v sredo, 8. de-cembra, ob 7.

Sv. Miklavž bo obiskal šisko danes ob 17 v samostanski dvorani. Razveselite otro-ke in svoje s tem, da bodo prejeli darila iz rok sv. Miklavža. Vstopnina ni. Sodeluje tamburaški zbor. Darila so sprejemajo da-nes od 10-12 in od 15-16 v dvorani.

Prošnja. Kdo bi bil tako dober, da bi prislošil na pomoč 8 članski družini, ki živi v Ljubljani že več časa živi v begu-stvu ter je brez hrane in kurjave. Dostaj je družino poštno hranil oče, ki je roko-delec. Zdal pa je že 5. teden hudo bolan ter ne more zaslužiti. Druge podpore tudi ne dobiva, zato je vsa družina v veliki sti-ski. Zaradi tega je primoran potrkati na usmiljena srca. Kdor bi mogel kaj pogr-šati, da bi oddal tej družini, naj odda ured-ništvu »Slovenec«, ki prevzema jamstvo, da je prošilec pošten krščanski mož in njegova družina podpore vredna.

Instrukcije — Novi (Turjaški) trg 3. Nižešolec in višješolec, ki nimajo šolskega pouka, dobe zaseben pouk in se zasebno lahko pripravijo za privatni izpit čez dva razreda srednje šole. Začetek v ponedeljek. Ljudskošolski otroci dobe nadzorstvo: do

poldne in popoldne. Honorar zmeren. Vpi-sovanje dnevno. Vabimo: diplomirani filo-zofi.

Najlepše Miklavževino in božično darilce za dijake: ROČNI OBZORNIK. Vsebinska: Slovensko slovostvo, Pregled zgodovine v let-nicah, Svet v številkah, Pravopisna pravi-la, Navodila o vedenju, o izbiri poklica, Turjke, Zanimivosti. Knjigo dobite v knji-garnah in založbi: Novi trg 3. Cena kart. 20 lir.

Namesto vena na grob blagopokojnega g. Karla Černeta je darovala Rdečo-mu križu družba in znanci kegljskega kluba pod vodstvom dent. Beca Joškota 300 lir.

Učite se strojeplaj! Novi eno- dvo- in trimesečni tečaji — dnevi in večerni — prične dne 6. decembra. — Največja moder-na strojeplajna: raznovrstni pisalni stroji. Desetprstna učna metoda. Pouk je dopoldne, popoldne ali večer, učne ure po želji ob-iskovalcev. Praktično snanje, vsakomur korisno! — Učnina smerna. Vpisovanje se vrši dnevno. Na razpolago brezplačni novi prospekt. — Poobni tečaji tudi za steno-grafijo, knjigovodstvo, korespondenco, jezik itd. Izbira predmetov po želji. Pripo-ročljivo tudi dijakom-injam vseh šol ter visokošolcem-kam. Informacije: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobran-ska 15.

Miselno bogastvo jasne vam odkriva knjiga o jasleah. Priznan strokovnjak daje v njej tudi podrobna navodila, kako jih čim bolje postavite. Obsega 100 strani, 40 slik. Cena 8 lir.

† Ivanka Lekani. Umrla je gđ. Ivanka Lekani, zasebnica. Pogreb rajne bo v ne-deljo ob 4 z Zal, kapele sv. Jakoba, k Sv. Križu. Naj v miru počival Zalujočim naše sožalje!

Vse knjige Mladinske založbe v Ljub-ljani prodaja na Vrhniki trgovina L. Hablič.

V Ljubljani umrli od 26. novembra do 2. decembra 1943: Koban Viktorija, rojena Dolenc, 70 let, zasebnica, Prešernova ul. 34; Verhovšek Josip, 88 let, zasebnik, Bohoričeva ul. 16; Rudman Jožefa, 85 let, hišna po-sestnica, Predovičeva ul. 41; Jalovec Bar-bara, rojena Končar, 75 let, žena delavca, Zaloška c. 15; Medić Jaga, roj. Jurast, 62 let, poljska dninarica, Vidovdanska c. 9; Francelj Janez, 85 let, bivši trgovec in go-stilničar, Vidovdanska c. 9; Hafner sestra Eralija, 61 let, usmiljena sestra sv. Vine. Pavel, Zaloška c. 11; Černe Karol, 63 let, mesar, Ambrožev trg 3; Grušen Marija, 46 let, uradnica OUZD v p., Vidovdanska c. 9; Petek Danica, roj. Sabotič, 34 let, žena dimnik. pomočnica, Slomškova ul. 23; Križ-man Ivana, roj. Osolin, 90 let, zasebnica, Miklošičeva c. 22a; Babič Alojzij, 35 let, posestnik, Bruhanja vas, obč. Videm-Dobre-polje; Novak Julijana, sestra Justa, 53 let, usmiljena sestra sv. Vine. Pavel, Slomško-va ul. 20; Koprivec Marija, 55 let, žena po-sestnika, Vidovdanska c. 9. — V Ljubljanski bolnišnici umrli: Struna Franc, 42 let, stroj-ni ključavničar, Galjeva 102; Apih Mojca, hčerka učitelja, 10 mesecev, Celovška c. 26; Pavlin Marija, 56 let, vojna vdova, Dol. Lazi 54; Fajdiga Julka, 24 let, žena gostil-ničarja in posestnika, Nova Stifca 2; inž. Zelenko Franc, 55 let, vseučiliški profesor, Delyeva c. 31; Cizelj Aliesch Dora, rojena Tebrak, 55 let, učiteljica, Resljeva c. 3; Kostić Branko, 36 let, zasebni uradnik, Er-javčeva 3; Korčič Ivan, 58 let, strojevodja v p., Vodnikova 10; Permoser Ferdo, 84 let, železn. strojevodja v p., Miklošičeva 9; Sa-bidabšč Alojzija, roj. Vektoraz, 64 let, dninarica, Napoleonov trg 7; Stefe Anton, 51 let, tovarnar, Kranj-Sejmišče 2; Striška Peter, 34 let, tov. delavec, Pokopališka 5; Strubelj Marija, 72 let, žena kurjača drž. žel., Stična 16; Mallner Karol, 51 let, stav-bni delavec, Poljanski nasip 40; Pirnat Franc, 40 let, mestni delavec, Savlje 91; Novohradsky Ludvik, 65 let, strojevodja v p., Poljanska c. 15; Salehar Angela, 50 let, žena posestnika, Prelesje 28; Korosec Ma-rija, 40 let, Rakitna 37; Gornik Terezija, 62 let, Gora 83, obč. Soderžica, okr. Ko-čevje; Hočevar Terezija, roj. Zajc, 75 let, zasebnica, Grobarjeva 27; Janežič Fran-čiška, roj. Skopec, 33 let, žena mizar. pom., Dolnice 28.

Akademčarke-ki, uporabite svoj prosti čas za vsestransko praktično trgovsko-gospo-darsko izobrazbo. Predmeti: strojeplaj, steno-grafija, knjigovodstvo, korespondenca, je-ziki itd. vsakomur koristno služijo v zaseb-ni ali javnem poklicu. — Novi tečaji prične 6. decembra. Podrobne informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Chri-stofor učni zavod, Domobranska 15.

Pomoč pri učenju — Instrukcije — pod vodstvom profesorjev nudimo dnevno ali trikrat tedensko po dve uri dijakom-injam srednjih šol. Redna vsakodnevna priprava iz vseh predmetov. Instrukcije iz posame-znih predmetov v posebnih tečajih, predvsem za matematiko, jezik itd. Posebni tečaji za privatiste. Odlični uspehi, stroga disciplina. Učnina nizka. Informacije in vpsie dnevno od 9-12 in od 14-17. Vodstvo učnih tečajev, Miklošičeva cesta 22, I. nadst. (nad knjiž-nico), Delavska zbornica.

Dijaki-inje srednjih in višjih šol, ki ni-majo predavanj, najuspešneje izkoristijo prosti čas a posebnim tečajem strokovnih predmetov. — Knjigovodstvo, stenografija, strojeplaj, trgovska matematika, trgovs-tvo, trgovska korespondenca in tuj jezik. Izbira predmetov po želji. Praktična izo-brazba za bodočnost za vsakega. Vpisovanje dnevno, prospekti na razpolago. — Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2-II. Središče mesta.

Dekliška Marijina družba pri sv. Ja-kobu ima k prazniku Brezmadežne duhovno obnovo v nedeljo, 5. decembra, s popoldan-sko pobožnostjo ob 15 in govorom ob 16; v ponedeljek, 6. in torek 7. decembra, z ve-černo pobožnostjo ob 18 in govorom ob 18.45. Za članice je udeležba obvezna, druga de-kleta lepo vabljena. Duhovna obnova bo v župni cerkvi. — Na praznik, 8. decembra, bo skupno sv. obhajilo ob 6.15, kongrega-cijska maša pa ob 6.30. Ob 15 bo v župni cerkvi sprejem novih članic in obnovitev posvođenja za ostala.

Naknadno vpisovanje v trgovsko učiliš-če »Christofor učni zavod, Ljubljana, Do-mobranska 15, za Enoletni trgovski tečaj a pravico javnosti in za Višji trgovski tečaj se vrši naknadno še vsak dan za one dijak-e, ki zaradi izrednih priisk dostoj še niso mogli obiskovati šole. — Na razpolago brez-plaćen prospekt. — Ravnateljstvo.

Od dne 6. decembra t. l. veljajo ure zatemitve od 17 do 6.30 ure.

Vatno za vsakogar sedaj in v bodoče je znanje strojeplaja, stenografije, knjigo-vodstva, korespondence, jezikov itd. Temo-ljiti pouk za praktično trgovsko-gospo-darsko udeleževanje v zasebnih ali javnih uradih-pisarnah. — Novi tečaj — dnevi in večerni — prične 6. decembra. — Izbira predmetov po želji. — Učnina smerna. Vpi-sovanje dnevno. Informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobranska 15.

Podpornemu društvu za gluhozono mla-dino so darovale v počastitev spomina bla-gopokojne ga. Cizelj-Aliesheve sodelke nje-ne hčerke Nane znesek 120 lir. Mladim do-brotnicam gluhozemih sirot prisrčna hvala!

Miklavžev večer v frančiškanski dvorani bo danes ob 16. Darila se sprejemajo do 10. — Vstopnice za ponedeljkov Miklavžev večer so še na razpolago. Vse informacije dobite v Škrabčevi sobi na koncu franči-škanske pasaje v I. nadstropju.

Peso in korenje razdeljuje zopet »Zego-za«, zadruga malih gospodarjev, samo v ponedeljek, 6. decembra, od 8-12 in od 14-17 v skladišču na Medvedovi cesti 4, zadaj za ABC pri gorenjskem kolodvoru. Vsak član naj prinese a seboj člansko legitimacijo, na-ročilnico in denar.

Miklavžev večer

V FRANČISKANSKI DVORANI

5. in 6. decembra ob 4. uri popoldne

Avtopodjetje Magister obvešča cenjeno obnovo, da bo s 6. dec. obratoval do na-daljšnjega le en avtobus.

Miklavževanje SK Vič bo danes ob 15.30 za mladino v meščanski šoli na Viču (vhod iz dvorišča); za odrasle pri Mahničju ob 15. Darila se sprejemajo od 11 dalje.

Duhovni koledarček za 1944 izide 15. de-cembra. V knjižnici poleg koledarja s kontrolnimi kvadrati 31 kratkih življenje-pisov in slik naših mučencev. Cena knjižice 1 lira. — Uprava.

Kongregacija gosposiden in kongregacija učiteljice pri sv. Jožetu imata v ponedeljek, 6. t. m., svoj reden shod, na praznik Brez-madežne, 8. decembra, jutraj pa skupno sv. obhajilo a slovesno obnovitvijo obljube. Pridite vse!

Rokodelski oder. Starše opozarjamo na Miklavžev večer, ki bo danes ob 15 na Ro-kodelskem odru. Ljubka igra »Nebeska storija«, v kateri nastopajo stari in mladi, seveda tudi sv. Miklavž kot šolski nadzor-nik v nebeski šoli, bo navdušila mlade glo-dalce. Vstopnice so še na razpolago v dru-štveni pisarni, Petrarkova, 12-I. Darila se sprejemajo danes od 9-15.

Nalivna peresa, boljša, dobro ohranjena kupuje po najvišji dnevni ceni trvdka EVE-REST, Prešernova 44.

Zahtevajte AMIDON tablete proti glavobolu, nevralgiji, gripi, influenci, dismenoreji in revmatizmu. Dobite jih v vsaki lekarni.

Vsa radio popravila vam točno, stro-kovno in a jamstvom ter a predhodnim pre-gledom in proračunom izvrši trvdka Philips-Radio, Ulica 1. maja 6.

Gramofonske plošče, tudi rabljene, a slovenskimi narodnimi in božičnimi pesmi-mi kupuje po najvišji dnevni ceni trvdka EVE-REST, Prešernova 44.

Advokata

Dr. Egon Starč ml. in

Dr. Leo Starč

sta odprla svojo advokatsko pisarno

V Ljubljani, Pucničeva ul. 10/I.

Opozorilo! Staršem onih dijakov-inj sred-njih, strokovnih in meščanskih šol, ki letos nimajo rednega pouka, nujno svetujemo, da ne pušajo svojih otrok brez dela. Vpišite jih v tukanjšji korepetitorij »Napredek«, ki redno in nemoteno pripravlja dijak-e inje za vse šole in razrede, za vse ali po-samezne predmete in tudi jezike. Posebni tečaji ma-tematike. Najlepša prilika za uspešno redno šolanje dijakov-inj. Poseben oddelek tudi za privatne izpite. Pouk je priznane najboljši zaradi odlične organizacije in se vrši v ločenih skupinah za vse razrede in to v središču mesta na Kongresnem trgu. Zahte-vajte prospekt. Vodstvo specialnih instruk-cij, Kongresni trg 2-II.

Dramsko gledališče

Nedelja, 5. decembra. ob 10, 14 in 17: »Sneguljčica«. Nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. decembra. ob 16: »Sneguljčica«. Nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Torek, 7. decembra. ob 16.30: »Cvetje v je-senki. Red Terek.

Sreda, 8. decembra. ob 10: »Sneguljčica«. Prihod sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol. — Ob 16.30: »Potopljeni sveti. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Operno gledališče

Nedelja, 5. decembra. ob 16: »Bohemes. Iz-ven. Cene od 32 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. decembra: Zaprt.

Torek, 7. decembra. ob 15.30: »Sneguročka. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Sreda, 8. decembra. ob 16: »Traviata. Iz-ven. Cene od 32 lir navzdol.

Četrtek, 9. decembra. ob 15.30: »Sneguročka. Red Prci.

Z Gorenjskega

Stanje prebivalstva v Kranju. Meseca novembra je državni stanovski urad za-beležil 30 rojstev. Smrtnih primerov je bilo v tem času samo 6.

Smrt bivšega župana. V Radovljici je te dni umrl v 77. letu starosti posestnik Anton M. r. k. Pokojnik je bil znan kot svoičasni župan v Predjurgu.

V Cerkljah na Gorenjskem je bilo v novembru rojenih šest otrok. V istem času so pokopali samo dva mrliča.

Poléti v deveta nebesa

Do kakšne višine se letalo lahko povzpne?

Veda deli ozračje, ki obdaja našo zemljo, na troposfero in stratosfero. Troposfera, to je meja, do katere so še oblaki in vlaga, sega v naših krajih do višine 10 km, ki ostane onkraj nje temperatura — 54 do — 55 stop. C precej stalna, ali se vsaj dozdeva, da je stalna. Iz več stvari je moč sklepati, da dosega temperatura v velikih višinah absolutno ležišče, to je — 273 stop. C, ki zabrani gibanje molekulov. Troposfera se glede na težo, gostoto in pritisk zraka in glede na temperaturo in vsebino vlage skoraj dokončno raziskana. Že leta 1902—1907 so spustili kar 380 registriranih balonov brez posadke v višino do 16.000 m, in že leta 1901 se je v Berlinu dvignil balon s posadko v višino 10.500 m.

V nasprotju s troposfero pa je stratosfera (to so nad njo ležeče, brezoblačne zračne plasti) še prav malo raziskana. Vendarle so leta 1908 spustili v Bruslju registrirani balon 30.000 m visoko, in v decembru 1912 v Paviji 37.000 m visoko. V nedavnih letih so se baloni — kot Piccardov in Stevensov — torej baloni s posadko, dvignili 16.300 m visoko in je bila dognana temperatura — 84 stop. C. Stevens je dosegel v višino 23.400 m, kjer je bilo 70 stop. C mraza.

Ob tej priliki se nehoti vprašamo:

Kako visoko srfijo topovski izstrelki?

V poslednjem desetletju prejšnjega stoletja je bil znan 24 centimetrski top, ki je streljal v daljavo 20.220 m in v višino 6450 m. Šele v začetku prve svetovne vojne smo imeli topove, ki jim je šel izstreljek 30.000 m daleč in 10.000 m visoko. S tem je bila dosežena meja troposfere. Ko so nato skušali doseči zmeraj večje daljave za izstrelke, in sicer tako, da so podaljšali topovsko cev, povečali množino smodnika, priredili bolj primerno obliko izstrelka in zmeraj bolj večali njih začetno hitrost, je nastopil nepričakovan pojav, da ni bila največja daljnosnost izstrelka pri 44 do 46 stopinji zvišanega kota, ampak šele pri 50 in 55 stopinjah, kar je nasprotovalo vsem dotedanjim tozadevnim naukom. V spominu nam je še, da je strah Parizanov, nemški daljnostrelni top iz leta 1916, obstreljeval francosko prestolnico na daljavo več ko 120 km. Izstreljek tega topa je imel začetno hitrost 5400 km na uro (1500 m na sekundo).

Po kakšnih znanstvenih zakonih je moč priti v velike višine?

Predvsem je to fizikalni moment, ki mora biti izpolnjen. Ta moment je željni naravni zakon ekvivalence (enakovrednosti) toplote in dela. Kaj to pomeni?

Vsi naši stroji so tako zvani toplotni stroji, kar se pravi, da črpajo delo, ki ga

proizvajajo, iz toplote, ki nastaja pri izgorjevanju gorilnih snovi. Pri parnikih imamo v ta namen premog, avtomobile kurimo z bencinom ali bencolom, letala pa z bencinom ali gostim oljem. Vemo, da iz določene količine kuriva nastane zmeraj določena količina toplote, in da z določeno količino toplote proizvajamo le določeno, stalno količino dela. Z eno kalorijo, to je s tisto množino toplote, ki je potrebna, da segrejeemo liter vode za eno stop., in ki se sprosti proizvajajo, n. pr., pri gorenju užigalnice, moremo teoretično doseči vedno le delo 424 metrskih kilogramov, to se pravi: z množino toplote ene kalorije moremo težo 1 kg dvigniti 424 m visoko (ali težo 424 kg za 1 m visoko) in vso delavnost naših strojev je moč računsko le na ta način narejati na enote toplote in dela. Ta obojestranska pogojnost toplote in količine in količine dela je naravni zakon ekvivalence toplote in dela, ki je temelj vsemu dogajanju sil na zemlji in v vsem vsemirju.

Iz ekvivalence toplote in dela izhaja določeno izvajanje za najvišje možnosti dela kakšnega letala, ki naj bi se dvignilo nad zemljo in prodrlo v vsemirje. Glede na vse to in glede na preskušnje današnje letalske industrije z višinskimi letali, more letalec v zavetju psehnik tlakovnih celic dospeti v višino do 25.000 m. Za večje višine pa zastavlja zakon ekvivalence dela nepremostljivo mejo.

Ovire, ki jih je treba premagati, so v teh višinah hud mraz in pomanjkanje kisika, ki je neobhodno potreben človeku in stroju. Po vseh poskusih se je izkazalo, da je polet v višine 12.000 do 25.000 metrov mogoč in brez škode za ljudi v letalu, zlasti še, ko so kabine neprodušne zaprte in umetno kurjene in so tako zračni tlak, obtoji zraka in temperatura v normalnih mejah.



MALO RAZVEDRILA ZA MIKLAVŽEV VEČER

Izreži spodnje sličice in jih nalepi tjakaj, kamor spadajo. Brez dvoma bo vsakdo vedel, kam spada otroški voziček, kam pišček, dežnik itd.

Modrost iz Japonske

Če je res, da se v pregovorih izraža duh kakšnega naroda, njegovo pojmovanje o življenju in delu, njegov smisel za naravo in resnico ali njegovo veselje nad lepoto ali nelepoto, tedaj so zlasti japonski izreki v prav tako pomembni, ker Japonci kot sploh človek iz Vzhodne Azije, drugače misli in občuti kot Evropejec. Navzle temu, večkrat tako različnemu mišljenju, pa najdemo v japonskih pregovorih marsikake nazore, ki nam Japonce duševno in človeško približajo. Ogledimo si nekaj teh izrekov:

Zivljenje je luč pred vetrom.
Celó kako zlo postane čez tri leta po-
treba.
Odpadli cvet se ne vrne več na vejo.
Malomarnost je hud sovražnik.
Uhoštev zavlja v krajo.

Kdor ima tigra pri sebi, al nakopiše
skrbj na glavo.
Srce triletnega do šestdesetletnega člo-
veka ostane zmeraj isto.
Sedemkrat past, osemkrat vatati.
Dobro srce je več ko lep obraz.
Bolezni prihajajo skozi usta.
Celó iz novega čevlja al ne moreš na-
rediti čepice.
V čisti vodi so malokje ribe.
Neobrušeni dragulji se ne svetijo.
Odsotni se vsak dan bolj oddaljuje.
Dobra zdravila so gorenkega okusa.
Bolje tujec v bližini, kot sorodnik v
daljini.
Slá je brez dna.
Ušleplni sam sebe, da boš vedel, kaj
drugi čutijo.
V hudih časih se pojavi junak.

Stari Čuden, Metka in Miklavž

Starega Čudna so splošno imeli za zelo skopuškega in neprijaznega človeka. Pravili so o njem, da je bil nekoč prav ljubezniv in dober roj; to je bilo tedaj, ko je živel še njegova žena. Imela sta tudi dva otroka, deklico in dečka. Ko pa se je rodil deček, jo gospa Čudnova, dasi še mlada, umrla in ob njeni smrti se je Čuden že zelo zaprl sam vase. Odslej je živel samo še za svoja otroka. Neke spomladi pa je začela razsajati nevarna in neumljena morilka otrok — davica. Tudi Čudnova otroka sta zbolela in kljub vsej očetovi skrbi sta v enem tednu zapustila drug za drugim zemljo. Ob tem dvojnem udarcu je stari Čuden najprej popolnoma otopel. Ni se brigal ne za svojo okolico ne za svojo trgovino, in če bi ne imel vestnega poslovođa, bi vse njegovo imetje prišlo v nič. Z leti pa je moč počasi le nekoliko pozabil in se zopet začel brigati za svoje posle. Vendar to ni bil več nekdanji Čuden; to je postal odljuđen, zadirčen stariček, ki ni bil za nikogar, ki ni maral žive duše in so mu celo otroški klici in vriski bili zelo neljubi.

Ko so v hiši št. 15 na Oglarski cesti zvedeli, da jo je kupil prav stari Čuden, niso zato bili te novice nič kaj veseli; posebno gospodinja s številnimi otroškimi drobižem so se izpraševale, ali jim sitni novi gospodar ne bo delal neprijetnosti zaradi razumljivo nemirnih in kričavih njihovih malih, pa ali ne bo hotel morda višje najemnine in Bog sam vedi, kaj vse si utegne še izmisliti.

No, ko je prišel novi gospodar, ven-
dar ni bilo kakšnih posebno občutnih



sprememb — nekoliko več reda je bilo odslej v pralnici, na dvorišču, v kletih in drugje, kar pa ni nič škodilo; pač pa otrokom ni bilo povšeči, da se niso smeli več poditi po hodnikih in stopnicah, temveč so se smeli igrati, skakati in prekopicavati samo po dvorišču. Res pa je, da ga nihče ni rad srečaval, starega moža s srčnimi brki, ki je temno gledal in vedno zopet nad čem godrnjal; zlasti pa so se mu izogibali vsi otroci.

Ko je nekoč o mraku prišel Čuden domov in je hotel zaviti po stopnicah, je zaslišal več otroških glasov. Že je hotel zarohneti, da ni na hodniku nobeno igrišče, ko je začel svoje ime in ker ga otroci niso videli, njega pa je le nekoliko zanimalo, kaj o njem govorijo, se je ustavil in prisluhnil.

»Res, Milka je reva, da mora biti pri takem stricu, ampak saj on ni vedno tako hud, samo kadar ga po-
močnik ali pa vajence kaj razježi, ali

pa kdo, ki kaj prav sitnega hoče; saj drugače si, kakšno reva bi bila Milka, če bi imela takšnega strica, kot je tale Čuden, naš gospodar!«

»Oh, res, to pa ne bi bilo prav nič prijetno.«

»Tako neprijazen, zadirčen človek, da ne more biti bolj.«

In tako dalje. Tedaj pa se je vmešal droben, nežen glasek:

»Meni se pa ne zdi tako hudoben. Take lepe bele brke ima in obdvi pa lase: gleda pa ne grdo, ampak samo žalostno. Jaz pa vem, da je dober, samo žalosten je, ker nima nič mamic ne očka ne nikogar!«

»Pojdi, pojdi, prismođica Metka! Ti se kar igray s svojimi punčkami; na drugo se pa ne spoznaš.«

Gospodar je pozabil zarohneti na otročad in je tiho odšel gor v svoje stanovanje. Katera Metka pa je to, lo ne bo druga kot hčerka onega krojača pod streho. Kakih pet let je stara in opazil jo je že zaradi njenih lepih, plavih kodrov in ker se je vedno tako lepo tiho igrala tam pod kostanjem s svojimi punčkami.

Ko je stari Čuden šel naslednjega dne čez dvorišče, je naglo, skoraj kradoma stopil tja pod kostanj in vtaknil deklici v roko zavitek sladkorčkov. Otroci se ni kar nič posebno začudili: lepo se mu je nasmejal in se zahvalil. Odslej je Čuden večkrat stopil k mali Metki in ji stisnil kaj v roko: jabolko ali pomarančo ali nekaj sladkorčkov ali kosček čokolade ali kaj podobnega in stari mož in petletno dekletce sta si postala zelo dobra prijatelja, kar pa nikakor ni spremenilo njegovega razmerja do drugih hišnih otrok in stanovalcev.

Protí koncu novembra istega leta pa je stari Čuden opazil, da se ga Met-



89. Nekega večera, čez mesec dni so po grajskih kaminih čebljali plameni in gzdave cvetlice po vazah so se šopirile s cveti brez vonja. Svila na gospoh je šepetala čipkam razne skrivnosti. Na telovnikih so ječali gumbi v gospode: »Ne bomo zmogli takšnega napora nazaj. Preveč je za nas, preveč!«



Čuden svet

Brezplačna toplota iz zemlje

Ze davno je znano, da je zemlja tem toplejša, čim bolj se bližamo njeni sredini. Ko so v USA vrtali v zemljo 2134 m globoko, so ondi dognali 78 stopinj toplote. Nič ni nova misel, kako bi se dala ta naravna toplota izkoristiti. Že leta 1680 je izšla knjiga s tozadevno vsebino in ondi pisatelj nasvetuje, naj bi v zemljo izkopali rov in bi skozi rov vtaknili palico v spodzemski ogenj in bi tako napeljali toploto iz zemlje. Z nadaljnjimi železnimi palicami bi to toploto odvajali v hiše. Tudi iznajditelj parne turbine, sir Charles Parson, pravi, da v bodočnosti ne bomo potrebovali ne vo-

de ne kuriva, ker bo zemlja dajala svojo notranjo energijo in segrevala površino. Vendar pa je danes na svetu ena sama naprava, ki se segreva iz notranjosti zemlje. V Larderellu, v severni Toskani, je pokrajina, ki je — poleg mnogih drugih v Italiji — ognjeniške vrste. Paro, ki tu vstaja iz zemlje, je grof Larderel uporabljal za proizvajanje borove kisline. Zaradi pomanjkanja premoga v prejšnji svetovni vojni je vzklikla misel, da bi se mogla ta para nemara uporabljati tudi za take namene, kjer se proizvajajo energije. Tozadevni poskusi so uspeli in zdaj se je iz prve turbine 40 Ks razvila elektrarna, ki vsebuje energijo za 10.000 Ks.

Križanka št. 116

Vodoravno: 1. slovenski pesnik in pisatelj, 13. staroslovansko božanstvo, 16. vrba, 17. staja, ograda, 18. pripadnik izumrlega naroda, 19. reka na Madžarskem, 20. mesto v Franciji, 21. del soda, 22. poljedelec, 23. značaj, kovanje, 24. razdobje (tujka), 25. zvezda, 26. slovenski pesnik, 27. turška stavba, 28. ločilo, 30. del soda, 32. tehtnica, 34. žensko ime, 36. del obraza, 38. kraj pri Trbovljah, 40. posoda za rože, 42. antični bogatin, 44. padavina, 45. Meškova drama, 46. divja žival, 47. oseba iz Gotovčeve opere, 48. poglavar družine, 49. načelo, 50. češki vladar, 51. katoliška akcija, 52. najnovejšo delo pisatelja pod 1. vodoravno.

Navpično: 1. ima krava, 2. trske, drobeci, 3. žensko ime, 4. moško ime, 5. glasbilo, 6. Jalenova knjiga, 7. starogrško božanstvo, 8. prevozno sredstvo, 9. žensko ime, 10. kučma, 11. prebivalec Irse, 12. potezica, 13. mesto ob Kaspiškem morju, 14. mesto v južni Italiji, 15. reka v Sloveniji, 28. jamec, 29. predeno, sprimek, 30. del prista-

nišča, 31. vrsta tiskarskih črk, 32. bolgarski književnik, 33. mesto v južni Italiji, 34. čez, 35. otočje v Atlantskem oceanu, 37. lesena hiša, 38. moško ime, 39. turški sodnik, 40. kmečko orodje, 41. glasbilo, 42. geometrijski izraz, 43. državna blagajna (tujka).

Rešitev križanke št. 115

Vodoravno: 1. Jože Tomazič, 12. Drim, 16. Ema, 17. teta, 18. vitel, 19. Una, 20. nega, 21. Lena, 22. Mal, 23. eter, 24. Ala, 25. pola, 26. lakot, 27. Ana, 28. kopa, 30. nota, 32. Pag, 34. okis, 37. Abo, 39. vata, 41. Kosar, 44. ral, 46. Mati, 47. peta, 48. sel, 49. Oeta, 50. Ero, 51. nuja, 52. Veles, 53. lep, 54. ni, 55. Pohorske bajke.

Navpično: 1. Jena, 2. omelo, 3. žaga, 4. etapa, 5. telo, 6. Otelo, 7. mana, 8. Avala, 9. žima, 10. Itaka, 11. čelo, 12. dleto, 13. ruta, 14. Ineni, 15. Mara, 28. kamen, 29. potop, 30. napuh, 31. Tatar, 32. posek, 33. galeb, 35. Kreli, 36. Slape, 38. Bari, 39. vino, 40. Tejo, 41. kavs, 42. Selo, 43. rosa, 45. atek.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16			17					18			19			
20			21					22			23			
24			25					26			27			
28		29		30		31		32		33		34		35
36	37		38		39		40		41		42		43	
44			45					46			47			
48			49					50						
51		52												

rediti. Sedaj pa, Metka, ti to vsem sporoči, in sveti Miklavž ti bo za to gotovo zelo hvaležen!

To je bilo razburjenje po vsej hiši! Otroci so pisali, pisali, pa radirali in začeli spet znova, na večer prihodnjega dne pa se je nabralo na kletnem oknu kar precej listkov, skrbno popisanih z mnogimi obljubami in mnogimi prošnjami.

In v soboto zvečer so bili v toplo zakurjeni sobi pri gospodu Čudnu; posebno glasni niso bili; kdo ve, katere grehe vse ima Miklavž, oziroma, kar je še nevarnejše, parkelj, zapisane. Kmalu so se odprla vrata in v sobo je prišel dobri škof s sijajnim spremstvom. Izpraševanje, graja in hvala, in najlepše, obdaritev. Tisti, ki so bili zares najbolj poredni, so obljubili, da se bodo poboljšali in dobili so fig in rožicev par piškotov, da se jim je kar samo smejalo. Čevljarjev Jacek je dobil tudi tolikanj zaželjene orglice, njegov bratec Milhec pa ljubko majhno lajno, Vdovina Marička je dobila lepo rutko in nogavice, Veselova Zorka pa prelepo majhno knjižico s pravljicami. Vsakdo je dobil nekaj, kar si je prav posebno želel. Pa Metka? Ta pa je dobila ljubko majhno kuhinjsko z vsem pohištvo in vso posodo, kuhinjske pa se je držala še majhna sobica s posteljami in omarami. To je bilo veselje — in o živčavi, ki je po odhodu nebeških gostov nastal, so bili otroci kar koj v najprišnejšem pogovoru s starijem Čudnom, ki je bil danes vesel, da že davno ne tako.

Odslej daleč naokrog ni bilo večjega prijatelja otrok, kot je bil stari Čuden, otroci pa so ga temu primerno iskreno ljubili in spoštovali. Največja prijateljica pa sta seveda bila in ostala: stari Čuden in mala Metka.

FILMI TEGA TEDNA

Nov zvočni tednik. Novi zvočni tednik prinaša vse polno zanimivih prikazov iz Evrope in njenih bojišč. Po obisku v okoliših, kjer družno žive nemški dijaki in ranjeni vojaki, nas povede k francoski prostovoljski legiji prav v trenutku, ko novinci prisegajo na zastavo legije, preden gredo v boj proti komunizmu. Pestre so tekne Hitlerjeve mladine na Dunaju, kjer se vadi naraščaj v graditvi telefonskih linij. Živahna hokejska tekma v Berlinu. Japoniki poslani v Berlinu je obiskal atlantsko obalo in si v spremstvu nemških strokovnjakov ogledal obrambne naprave, ki varujejo evropsko obrežje pred napadom s morja. Posebnost zase je najsevernejša fronta ob ledenem morju. Kako živahne so slike o oskrbi nemških vojakov, katerim sedaj dovajajo motorne snežne pluge, sami in vse druge potrebščine za dolgo, tako trdo ženo. Največ zanimanja seveda vzbujajo prizori z zahodnega bojišča, mogoče je tankovski protinapad pri Krivem Rogu, kako orjaški so boji ob avtomobilski cesti pri Smolensku, kjer neprestano posegajo v boje nemški strmoletniki, ki se bore tudi proti tankom, medtem ko minometali odpirajo sovražno pehoto. Čez italijanske prelaze se že vlija reka najmodernejšega orožja proti bojiščem ob Volturnu, kjer so boji srditli. Za vsako ped se morajo boriti Anglosamerikanci in kjer prodrejo le koraki naprej, najdemo vse važne vojaške naprave uničene. Slikovit je prizor, ko zleti velik most v zrak, žalostne pa slike razrušenih italijanskih mest, ki jih uničujejo bombe iz letal. Na Egejskem morju je postalo živahno. Najdramatičnejši prizor pa je prav oskrbovanje otočnih posadk z najmodernejšim orožjem. Velika letala »Giganti«, težki šestmotorniki oskrbujejo ta oporišča. Skoraj pravilne slike, ko vidimo, kako vozijo tanki, tovarni avtomobili iz trupa letala. Za zaključek povedo obisk admirala Dönitz in ministra Speera na morje, kjer varuje nemška mornarica s hitrimi čolni in podmornicami evropske obale.

»Tovarišice v poletju« je naslov filma, ki je z njim postregel kino Matice. Film zajema in lepo obdeluje dve nasprotujoči si vprašanji: umetniško življenje v velenosti in življenjsko delo podeželskega zdravnika. V celoti je film himna poštenemu in vestnemu podeželskemu zdravniku, vzoru, kakršnega si vsi želimo, pa ga na žalost vsaj pri nas razen prav redkih izjem ne poznamo. Celo ljubezen ne more zdravnika premakniti iz prikljubljene okolice, v katerem ni samo zdravnik, ampak tudi tolažnik ubogih, skrbni oče in končno rešitelj pred smrtjo, pa naj si bo to rojstvo novega zemljana ali ob reševanju utopljenke. Ob tej veličini tudi slavnega klavirskega umetnika najde samo sebe in ostavi svojo nemirno naravo ter se odda, da bo žrtvovala slavo in privide velikega sveta življenja ob strani idealnega zdravnika.

»Petrček« — v kinu Slogi. Mlado dekle, ki si ne upa povedati svojih mater, da ima fanta, gre skrivoma na veselic. Toda ne

more voč v veselili prostor, ker je že preveč ljudi. S pomočjo svojega fanta spleza čez ograjo. Toda kaj, prav ko so v najlepšem razpoloženju, ko vidi dober prijatelj njene matere. Pa ga poprosi, naj ji tega nikar ne pove. Toda zaman, mati zve vse od svojih prijateljev. Ko se dekle zakani in pride domov šele ob desetih, jo mati pričakuje z iztepečem. Toda ne zadene njo, pač pa kipec, ki stoji za njo. Potem se vrste dogodki drug za drugim. Mati bi rada zapletla svojega prijatelja v mreže zakona in že je sam skoraj pripravljen na to, a kaj se zgodi? Njegova nečakinja mu prinese svojega sinka, ker se poroči, v zakon ga pa ne more vzeti, ker njen bodoči mož tega ne dovoli. Sprva nejevoljen sprejme zakrnuti vdovec tega otroka pod svojo streho, potem pa se mu tako priljubi, da posveča vso skrb samo njemu. Ni ga več k stalnemu omizju, ne več k njegovim prijateljem, samo Petrček je še zanj. Da bi pa njegova častilka prišla do njegovega srca, pride po Petrčka v otroški vrtec in ga odpelje s seboj na okotno veselilo. Tam se dečko preobleče in zbolji. Njegov varuh, ves v skrbah za revčka, se pride po tožiti svoj prijateljici, ne vedoč, da je bila ona tista, ki je pokvarila žolodček njegovega Petrčka. — Na izletu se spet vidi, mlado dekle na skrivaj uide materi v kopalnici, Petrček se izgubi svojem varuhu in zopet se najde stara dva prijatelja, oba v enakih skrbah. In končno, ko se vrnejo domov, mati dovoli poroko svoje hčere z navadnim frizerjem, kateremu se je prej tako protivila. Ko odvede nečakinja svojega sinka Petra na svoj novi dom, je vdovec žalosten, zopet pa ga reši skrb prijateljice. Dogodki se pletejo in koncem koncev ostane Petrček pri svojem stricu, ki se pa tudi poroči s svojo staro prijateljico. — Film je poln različnih dogodkov, prijeten in pritegne misel vsakega gledalca. Mali Petrček, okrog katerega se vse vrti, je drobno bitje, ki je prineslo življenjske stare. Igralci podajajo vsak zaso svojo vlogo zelo dobro.

Kot predfilm predvaja kino Sloga življenje vojakov-smučarjev v snežnih gorah. Lepi so prizori, ko drse po snežnih poljanah, izurjeni na smučeh in v streljanju. Na smučeh napeljujejo telefonske vode, na smučeh streljajo na sovražnika. Posnetki iz zimske gorske pokrajine so lepi in kdor je sam smučar, lahko spozna, kako izurjeni so ti vojaki.

Iz Hrvaške

Darilo hrvatske vlade Hrvatskemu Rdečemu križu. Hrvatska vlada je na eni svojih zadnjih sej sklenila podariti Hrvatskemu Rdečemu križu veliko podržavljeno poslopje v Boskovjevi ulici.

Novo gledališče v Zagrebu. Absolvirani gojenci Gledališče šole v Zagrebu so v Zagrebu nedavno ustanovili svoje lastno gledališče, ki bo delovalo in dajalo predstave pod imenom »Kazališne novce«. Člani novega gledališča napovedujejo izvedbo dramatiziranih novel, humoresk in aktov najbolj znanih hrv. in tujih pisateljev.

Imenovanje glavnega ravnatelja za poljedelstvo. S Poglavitnikovo odredbo je imenovan dosedajni veliki župan velike župe Livae i Zapolje dr. Pero Gvozdič za glavnega ravnatelja v glavnem ravnateljstvu za poljedelstvo. Ta položaj je dr. Gvozdič prevzel v svojstvu državnega tajnika.

MALI OGLASI

Službe dobe

CEVLJAR. POMOČNIK se takoj sprejme. Kopitarjeva ul. 1. h

GOSP. POMOČNICO zdravo in zelo sposobno sprejemam takoj v dobro dvočlansko družino. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8299. (b)

POSTREZNICO za od 7 do 11 izjem. Krekova 15 (Vodmat).

PRIDNO DEKLE pošteno, za vsa hišna dela, in VAJENKA za špecerijsko trgovino - sprejemam. - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8338. (b)

POSTREZNICO za enkratno tedensko ribanje, enkratno mesečno pranje in dnevno gospodinjstvo - sprejemam. Ciglarjeva št. 29. (b)

KUHARICA ki bi opravljala vsa hišna dela, dobi stalno službo pri trgovcu (2 osebi). Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8343. (b)

CEVLJARJA za zbiranje sprejemam takoj. »Triumf«, Miklošičeva c. 12. h

OSEBO spretno, zaposlena v izreževanju konfekcijskega blaga, sprejemam takoj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 8379.

Prodamo

JAVNA DRAŽBA najdenih predmetov bo 9. decembra ob 9 dopoldne na železniški postaji v Ljubljani. r

MANJSI VOZ močan, za enovprežnjo, v celoti uporabljen tudi za samotež vozil, takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8381.

CEMENTNE CEVI IN CEMENT stalno na zalogi. Jos. Čihlar, cementni izdelki, Dunajska 69.

MISI. PODGANE in čurke zanesljivo pokončate s trupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ulica 1. (b)

SAVALNI STROJ »Singer« in 2 koleca (ženska in moška) dober material, in šteditnik za vzidati prodaj. Florijanska ulica št. 10-11. (b)

MOŠKO SUKNJO škornje št. 42, 43, ba-lonsko obleko, ba-lonski, velik usnjen kofček, lestenec, uro, knjige, radio z gramofonom in drugo - prodam najboljšemu ponudniku. Ogled od 11-14. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8304.

GOJZERJE nizke čevlje, športni ženski plašč in kostim vse dobro ohranjeno, prodam. Hribar, Poljanska cesta 1-11. (b)

KLAVIR. HARMONIKO 120 busov (italijanski) malo rabljeno, prodam. Pred št. 10-11. (b)

KOZOLEC s štirimi okni poceni prodam. Prelesnik - Jančeva 2. (b)

MOSKI PLAŠO dobro ohranjen, angleško blago, za manjšo postavbo, prodam - pri krajaš Petrušiču na Taboru 4. (b)

KLAVIR. HARMONIKO 120 busov (italijanski) malo rabljeno, prodam. Pred št. 10-11. (b)

KOZOLEC s štirimi okni poceni prodam. Prelesnik - Jančeva 2. (b)

MOSKI PLAŠO dobro ohranjen, angleško blago, za manjšo postavbo, prodam - pri krajaš Petrušiču na Taboru 4. (b)

KLAVIR. HARMONIKO 120 busov (italijanski) malo rabljeno, prodam. Pred št. 10-11. (b)

KOZOLEC s štirimi okni poceni prodam. Prelesnik - Jančeva 2. (b)

MOSKI PLAŠO dobro ohranjen, angleško blago, za manjšo postavbo, prodam - pri krajaš Petrušiču na Taboru 4. (b)

Službe izčelo

MLADA GOSPA s sodno pisarniško prakso išče za čimprej primerno mesto v pisarni ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7317.

TRGOV. SOTRUDNICO samski, poljuten in zmožen, želi pristopiti k sodelovanju (tudi izven Ljubljane) galanterije ali mešane stroke. Prevzame isto mesto poslovalce. Dopolni upravi »Slovenec« pod »Gostilina« in galarncij št. 8332. (a)

TRG. POMOČNICA špecerijske in galanterijske stroke, zmožna samostojnega vodstva prosi namestitve takoj ali pozneje. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Postena« št. 8263. (a)

Vajenci

VAJENKA iz poštene hiše z vso oskrbo pri starši, sprejemam. Pavel Vatačin, krajaški mojster, Tyrseva 47. (v)

CRKOSLIKARSKEGA UCENCA sprejemam. Crkoslikarstvo Kruje Karol - Breg 6. (v)

Stanovanja izčelo

SOBO in KUHINJO sčeno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8376.

Stanovanja oddaja

DVOSOBNO STANOVANJE z vrtom, 10 minut od tramvajске proge oddam. Ponudbe pošliti upravi »Slovenec« pod »Znotraj blok« št. 8303.

Kurivo

DRVA PREMOG GOMBAČ GLEDALIŠKA 14

Denar

O POSOJILIH na hiše in posredstva dobite informacije v Ljubljani, Beethovnova ulica 15, II. nad. pri »JUGO-KREDIT«.

KINO SLOGA 17-56

Pripeljite otroke s seboj! Naše občinstvo si je že dolgo želelo tak film, film za stare in mlade, film prav za vse. Film pol življenja in zabave, film, v katerem ima glavno vlogo mali petletni

»Peterček«

In znani priljubljeni JOE STOECKEL. Sodelujejo: Elise Aulinger, Gabriele Reis mueller, Albert Janček in drugi. Režija: Joe Stoeckel.

PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17. ob nedeljah: 10.30, 15.30, 15.30 in ob 17.30. Predprodaja vstopnic.

KINO UNION 22-21

Duhovita in zabavna komedija o ljubzni in zakonu

»Soproga«

Napisala Thea v. Harbou po odrskih komadih »Soproga« in »Zaljubljen v štiri žene«. Jenny Jugo, Willy Fritsch, Viktor Staal, Hilde v. Stolz itd.

PREDSTAVE ob delavnikih ob 15.30 in 17.30 ob nedeljah: 10.30, 15.30, 15.30 in ob 17.30.

KINO MATICA 22-41

ANNA DAMMANN in PAUL HARTMANN v filmu najlepše vsebine! Življenjska pot slavne pianistke in podeželskega zdravnika. — Film čustev, mladosti, glasbe in plemenitosti.

»Tovarišica v poletju«

V ostalih vlogah: Viktorija v. Balasko, Gustav Knut in Josefina Dora.

PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17.30 ob nedeljah: 10.30, 15.30, 15.30 in ob 17.30.

KINO KODELJEVO

Telefon 41-44

Hans Moser jamči za prvovrstno zabavo v filmu

»Moser kot detektiv«

Predstave: matineja ob pol 11, popoldne ob 14.30 in 17.

KLOBUCARNA »PAJK«

Vam strokovno osnaži, preoblikuje in prebarva. Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov. — Se priporoča

RUĐOLF PAJK, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ST. 38 MIKLOŠIČEVA CESTA ST. 12 (Nasproti hotela Union)

inž. Vojska Jože

Maša zadušnica bo darovana v petek dne 10. decembra ob 7.30 v cerkvi Božjega groba v Štepanji vasi.

Ljubljana, New York, Domžale, Šmarje pri Jelšah dne 5. decembra 1945.

Zalujoče družine: Dr. Vojska, Kobal, Matko, Habjan — in ostalo sorodstvo.

Stanovanja izčelo

SOBO in KUHINJO sčeno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8376.

Stanovanja oddaja

DVOSOBNO STANOVANJE z vrtom, 10 minut od tramvajске proge oddam. Ponudbe pošliti upravi »Slovenec« pod »Znotraj blok« št. 8303.

Kurivo

DRVA PREMOG GOMBAČ GLEDALIŠKA 14

Denar

O POSOJILIH na hiše in posredstva dobite informacije v Ljubljani, Beethovnova ulica 15, II. nad. pri »JUGO-KREDIT«.

NOV OFICIR. SINJEL iz predvojenjske poljske vojske, la la volneni, ves podoben, — SKORNJE št. 42, v zelo dobrem stanju, malo nošene in oficir. ratno TORHO, kompletno — ugodno prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8334. (b)

CRNO OBLEKO prodam. Domobrantska cesta 23, prilijake.

OTROSKI VOZICEK globok, dobro blago, prodam. — Prešernova ulica 3, Carman. l

PEC NA ZAGANJE velika, železna, in dva skobelnika (Hobelbank) prodamo. Ogledati od 3 do 5 na Mesnem trgu 17, dvorišče, levo. l

VELIKO STELAZO za pisarno ali trgovino, omaro in nova vrata, prodam. — Šelenburgova ulica 1, v trgovini. l

MOCNE SKORNJE štraper, skoraj nove, št. 44, prodam za 1200 št. in gozjerje št. 43 za 700 lit. vse dobro. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gostilina« št. 8367. l

VELEPODJETJE zelo zaposleno, zaradi selitve pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj. Potrebni kapital 500 do 600 tisoč Sifr. »Sikurama« eksistencija na upravo pod št. 8386.

POizvedbe

ZIMSKE ČEVLJE št. 34, nove, zume-njam za dobro ohranjene gozjerice št. 33. Poizve se pri vrtarju tiskarice, Poljanski nasip.

Kupimo

STARE URE zapeljane in lepne — samo v dobrem stanju kupim. Janko Jarbec, urarski mojster, Miklošičeva c. 12.

STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vašo željo jih prevzamemo na domu. — B. Guštin, Vodnikov trg 2.

OD »MAMA« MLEKA prazne školjke zopet kupujemo. B. Guštin, Vodnikov trg 2.

BOE lilešče in dihurjeve, nove in stare, stare in nove usnjenke, kofčke, in aktivke, ter dobro ohranjene polhove čepice, dalje čebelni voski, domačo šetino, zalije kože, tiste letne polhove kože, evrove in še strojele ter vse kože od divjačine in nogometne žoge in duše kupuje trgovina ZDRAVICA, Ljubljana, Stari trg št. 30. (b)

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupim. Pellegrino, Kolodvorska 6. (b)

BREZOVE METLE držaje za lopate, ome-la itd. dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29. (b)

POLITIRANO MIZO raztegljivo, za 22 oseb ugodno prodam. Tumažin, Ciglarjeva 27.

POSODO za kisanje repe dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29. (b)

PISALNI STROJ dobro ohranjen, prodam. Hrenova ul. 8.

KROJ. LIKALNIKA (dva) prodam. Prime, Lampetova 13. (b)

GG. DUHOVNIKI: Najfiniješe dvojnovo črno blago (3 m) za obleko s kompl. podlogo, ugodno prodam. Ogled dnevno od 10 do 14: Židovska ulica št. 3-11, levo. (b)

GUMIJASTO CEV za vinsko sesalno 15 m dolgo, še popolnoma novo, prodam. Gerovac, Kolodvorska 8.

LAK-SKORNJE 41/4 nove in driske za čevlje št. 38 prodam. Tržaška 11-1, desno.

PISALNI STROJ prenosljiv v kovčgu, nov tip, prodam. — Poljak, Prisojna ul. 3.

VELIKO STELAZO za pisarno ali trgovino, omaro in nova vrata, prodam. — Šelenburgova ulica 1, v trgovini. l

MOCNE SKORNJE štraper, skoraj nove, št. 44, prodam za 1200 št. in gozjerje št. 43 za 700 lit. vse dobro. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gostilina« št. 8367. l

VELEPODJETJE zelo zaposleno, zaradi selitve pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj. Potrebni kapital 500 do 600 tisoč Sifr. »Sikurama« eksistencija na upravo pod št. 8386.

POizvedbe

ZIMSKE ČEVLJE št. 34, nove, zume-njam za dobro ohranjene gozjerice št. 33. Poizve se pri vrtarju tiskarice, Poljanski nasip.

Kupimo

STARE URE zapeljane in lepne — samo v dobrem stanju kupim. Janko Jarbec, urarski mojster, Miklošičeva c. 12.

STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vašo željo jih prevzamemo na domu. — B. Guštin, Vodnikov trg 2.

OD »MAMA« MLEKA prazne školjke zopet kupujemo. B. Guštin, Vodnikov trg 2.

BOE lilešče in dihurjeve, nove in stare, stare in nove usnjenke, kofčke, in aktivke, ter dobro ohranjene polhove čepice, dalje čebelni voski, domačo šetino, zalije kože, tiste letne polhove kože, evrove in še strojele ter vse kože od divjačine in nogometne žoge in duše kupuje trgovina ZDRAVICA, Ljubljana, Stari trg št. 30. (b)

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupim. Pellegrino, Kolodvorska 6. (b)

BREZOVE METLE držaje za lopate, ome-la itd. dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29. (b)

POLITIRANO MIZO raztegljivo, za 22 oseb ugodno prodam. Tumažin, Ciglarjeva 27.

POSODO za kisanje repe dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29. (b)

PISALNI STROJ dobro ohranjen, prodam. Hrenova ul. 8.

KROJ. LIKALNIKA (dva) prodam. Prime, Lampetova 13. (b)

GG. DUHOVNIKI: Najfiniješe dvojnovo črno blago (3 m) za obleko s kompl. podlogo, ugodno prodam. Ogled dnevno od 10 do 14: Židovska ulica št. 3-11, levo. (b)

GUMIJASTO CEV za vinsko sesalno 15 m dolgo, še popolnoma novo, prodam. Gerovac, Kolodvorska 8.

LAK-SKORNJE 41/4 nove in driske za čevlje št. 38 prodam. Tržaška 11-1, desno.

PISALNI STROJ prenosljiv v kovčgu, nov tip, prodam. — Poljak, Prisojna ul. 3.

Pohišto

TRGOVSKA OPRAVA orehova korenina, velika, krasna, vitrina, polt, blagajna, mizica, dobro ohranjeno, prodam. — Ponudbe pod: »Orehova korenina« v upravo »Slov.« št. 8182. (k)

KRASNE SPALNICE postirane, orebove, je-zenove še na zalogi. Medvedova 28. Odprite v torek, četrtek, sobota od 15-18. Pohištvo Malenšek. (k)

OTROSKI VOZICEK rabljen, globok ali športni, kupim. — Poljanska cesta 12 (Pleskar, dvorišče). k

OMARO za trgovino kupimo. — Ponudbe pod »Material« na upravo »Slov.« pod št. 8384. k

V najem izčelo

V najem vzamem z novim letom 1944

GOSTILNO z ugodnimi prostori in shrambami v mestu Ljubljana. Najemnika na dogovor. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Gostilina« št. 8192. (b)

VZEMEM V NAJEM gostilno ali vinotoč v mestu takoj ali 1. jan. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Dober promet« št. 8259. (b)

V najem vzamem

GOSTILNO tudi od litra, znotraj bloka. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8314. (b)

VRT primeren za vrtnarstvo v Ljubljani, vzamem za daljšo dobo v najem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8308. (b)

V najem odda

POSESTVO v škofljici oddam v najem. Podrobnosti se izve pri Seljak Franc, Planina pri Rakeku. (b)

VELIKO SKLADIŠČE ugodno oddam, najprometnejša ulica v Ljubljani, pripravno za kar koli. — Naslov v upr. »Slov.« št. 8373. (b)

Pridelki

JEDILNE BUČE dobite v Maistrovi ul. št. 10. (b)

GORISKI OHROVT dobite ves dan na stojni Marjan Glavnik, Pogačarjev trg. (b)

KORENJE, REPO, SENO kupuje ŽEGOZA, Gal-lusova nabrežje 33. (k)

KORENJE, KROMPIR za rejo, pravičev na-prodaj. Vprašati: Ra-kovnik, zavod, pri-vratarju. (b)

JEDILNE BUČE dobite v Maistrovi 10. (b)

RIBEZ kosmulje, bršljan, jas-min, španski bezeg, božja drevesca, japo-nske kutine, brezo in smreke prodam. Glin-ce, Čempova ulica 6-1, zvonoc. (b)

Glasba

LASTNIKI GLASOVIRJEVI! Poslušajte se moje telefonske šte. 39-23, ki je v novem ravno-kar izšel imeniku. Uglaselavce glasovirjev JURASEK, Zrinjskeve-cesta 7/II, Ljubljana.

Knjige

Najprimernejše darilo za MIKLAVZA je knjizica: »Misli o ljubezni. Dobi se v vseh knjigarnah. (b)

KNJIGE znanstvene, tehnične, medicinske in lepo-slovne, slovenske in nemške, novejšje, ku-puje knjigarna Klein-mayr & Bamberg, — Miklošičeva 16. (b)

Radio

VSA RADIO POPRAVILA vam točno, strokovno in s jamstvom ter z predhodnim pregledom in proračunom izve-ri tvrdka »Philips-Radio« Ulica 3, maja št. 6.

Obrt

PLESKAM stare pohišto in otroške vozičke. Izgleda kot nov. Delam po ugodnih cenah. — Am-brožič, Poljanska 12.

Pozor stavebeniki in hišni posestniki! Dobavljam, polagam in stirim stare PAKETIRANE JOSIP BRLEC Ljubljana KOLODOVRSKA 28

Šiv. stroji

SAVALNI STROJ »Singer«, nov, pogrez-ljiv, šiva naprej, (na-raz), prodam. Oblik, Verdijeva 3, dvorišče.

SAVALNI STROJ pogrezljivi, šivajo na-prenez, v nazaj, dete-že in v krajajo. Vrh-nika, Ogleda se v skladišču: Ljubljana, Blicneva 47, poleg kavarnarice Majcen.

LEPE OREHOVE spalnice, jedilnice in kuhinje prodam. Mizarstvo Josip GOLJAR, Gerbičeva ul. 31. (b)

PLESKANE SPALNICE in orehove ter jedil-nice stalno v zalogi pri mizarstvu Stigl. — Ogled vsak torek, čet-rtrek in nedeljo od 3 do 5 v gostilni: Ce-lovška cesta 72. (b)

POHIŠTVO Velika izbira kuhinjskih oropov in pleska-nih spalnic ter posa-mne komade ugodno prodam. Mizarstvo »SAYA«, Miklošičeva cesta. (b)

VEČ KUHINJ. OPREM poceni naprodaj, in otroška postelja. Mi-zarstvo Potočnik, Gu-ldova ulica 5 - pri šoli na Smartinski ce-sti — Sv. Križ. (b)

Avto-motor

MOTORNKO KOL 250 cm prodam ali zamenjam za les ali drugo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8307. (b)

MERCEDES in TOPOLINO v odličnem stanju, ze-lo ugodno naprodaj. — Naslov: »Slovenec« št. 8385.

DVE MOTOR. KOLESI najnovejši model, v odličnem stanju, zelo ugodno prodaj. — Na-slov: »Slovenec« št. 8387.

MALI TOVOR. AVTO nosilnost do 800 kg, v odličnem stanju - zelo poceni naprodaj. Na-slov v upr. »Slov.« pod št. 8388. (b)

KUPIMO STARE bicikle - gume, gume za motorna kolesa in avtomobile. — Merkur, Puharjeva 6. k

Pouk

VESTEN UČITELJ pride za 8-10 lit. po-ukom na domu: vio-lino, za mojstrski iz-pit, nemščino, ita-li-janščino ter predmete ljudskih in nižjih sred-njih šol. Naslov bla-govolite oddati v tr-govini K. Pučnik v Franciskanski ul. 3.

GOSPA POUČUJE nemščino in italan-ščino po posebno hitri metodi. Ugodne ce-ne. Rimska cesta 10-1, desno. (b)

POUČUJEM nemščino in druge je-zike, posebno na-ukom na domu. Prav tako pripravim za sred-njoškolske izpite iz vseh predmetov, zlasti iz matematike. — Vrhov-čeva 12, visokopril. — levo (pri kavarni Ta-bor). (b)

Zenitbe

BOLJJI GOSPOD z nekaj premoženja želi rešnega znanja zaradi živitve z isto-tako damo, staro 35 do 45 let. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 8298. (b)

PRAŠKA ZA REJO cca 50 kg, prodam. Ciglarjeva 20. (b)

Kupim en voz dobrega masnega gnoja

KADIVC ANTON, Sv. Petra nasip 1

KUPIMO opremo za pisarniške sobe, klavir ali pisa-ni, pisalni stroj in klubsko garnituro. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dober ohranje-nje« št. 8321. (k)

ŽELEZNE POSTELJE nezložljive, z mrežami dobro ohranjene takoj kupimo. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Solidne postelje« št. 8336. (k)

KUHINJ. TEHTNICO na uteži kupim in plač-am po želji. Ponud-be upravi »Slovenec« pod »Točnat« št. 8282.

STARE SREBRNE predmete in različne srebrne kovance ku-pim. Plačam dobro. Naslov v upr. »Slo-venec« pod št. 8333.

ZAHVALA. Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob bridki izgubi našega dobrega očeta, starega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

KAROLA ČERNETA mesarskega mojstra

se tem potom najiskrenejše zahvaljujem. Posebno se zahvalju-jemo č. duhovščini, č. sestram usmiljenkam Leonišča, g. dr. Otonu Bajcu za skrb in požrtvovalnost ob času bolezni, vsem stanovskim tovarišem, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste blagopokojnega v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Sv. maša zadušnica bo darovana v torek dne 7. decembra ob 7. uri v župni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, dne 4. decembra 1945. Zalujoči ostali.

KAROLA ČERNETA mesarskega mojstra

se tem potom najiskrenejše zahvaljujem. Posebno se zahvalju-jemo č. duhovščini, č. sestram usmiljenkam Leonišča, g. dr. Otonu Bajcu za skrb in požrtvovalnost ob času bolezni, vsem stanovskim tovarišem, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste blagopokojnega v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Sv. maša zadušnica bo darovana v torek dne 7. decembra ob 7. uri v župni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, dne 4. decembra 1945. Zalujoči ostali.

PO VAŠI ŽELJI VAM IZDELA

KNJIGOVEZNIKA LJUDSKE TISKARNE

V LJUBLJANI KOPITARJEVA 6/II

CENE SO SKRAJNO NIZKE! POSLUŽITE SE JIH!

v svoji ortalnici raz-ne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, istotako izvrši tudi

vsa druga knjigo-veška dela posebno razne vezave v raz-nih velikostih od pre-prostih do razkošnih oblik v vseh barvah. Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic, ženskih torbic in sličnih, pasov, de-narnic, kovčkov in drugega galanterij. blaga

Vam nudi te pred-mete vedno v lepih, okusnih in modernih oblikah vsaki čas.

Službe dobe

CEVLJAR. POMOČNIK se takoj sprejme. Kopitarjeva ul. 1. h

GOSP. POMOČNICO zdravo in zelo sposobno sprejemam takoj v dobro dvočlansko družino. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8299. (b)

POSTREZNICO za od 7 do 11 izjem. Krekova 15 (Vodmat).

PRIDNO DEKLE pošteno, za vsa hišna dela, in VAJENKA za špecerijsko trgovino - sprejemam. - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8338. (b)

POSTREZNICO za enkratno tedensko ribanje, enkratno mesečno pranje in dnevno gospodinjstvo - sprejemam. Ciglarjeva št. 29. (b)

KUHARICA ki bi opravljala vsa hišna dela, dobi stalno službo pri trgovcu (2 osebi). Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8343. (b)

CEVLJARJA za zbiranje sprejemam takoj. »Triumf«, Miklošičeva c. 12. h

OSEBO spretno, zaposlena v izreževanju konfekcijskega blaga, sprejemam takoj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 8379.

Prodamo

JAVNA DRAŽBA najdenih predmetov bo 9. decembra ob 9 dopoldne na železniški postaji v Ljubljani. r

MANJSI VOZ močan, za enovprežnjo, v celoti uporabljen tudi za samotež vozil, takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8381.

CEMENTNE CEVI IN CEMENT stalno na zalogi. Jos. Čihlar, cementni izdelki, Dunajska 69.

MISI. PODGANE in čurke zanesljivo pokončate s trupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ulica 1. (b)

SAVALNI STROJ »Singer« in 2 koleca (ženska in moška) dober material, in šteditnik za vzidati prodaj. Florijanska ulica št. 10-11. (b)

MOŠKO SUKNJO škornje št. 42, 43, ba-lonsko obleko, ba-lonski, velik usnjen kofček, lestenec, uro, knjige, radio z gramofonom in drugo - prodam najboljšemu ponudniku. Ogled od 11-14. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8304.

GOJZERJE nizke čevlje, športni ženski plašč in kostim vse dobro ohranjeno, prodam. Hribar, Poljanska cesta 1-11. (b)

KLAVIR. HARMONIKO 120 busov (italijanski) malo rabljeno, prodam. Pred št. 10-11. (b)

KOZOLEC s štirimi okni poceni prodam. Prelesnik - Jančeva 2. (b)

MOSKI PLAŠO dobro ohranjen, angleško blago, za manjšo postavbo, prodam - pri krajaš Petrušiču na Taboru 4. (b)

KLAVIR. HARMONIKO 120 busov (italijanski) malo rabljeno, prodam. Pred št. 10-11. (b)

KOZOLEC s štirimi okni poceni prodam. Prelesnik - Jančeva 2. (b)

MOSKI PLAŠO dobro ohranjen, angleško blago, za manjšo postavbo, prodam - pri krajaš Petrušiču na Taboru 4. (b)

KL